

ประโยคคำถามกับการแสดงเจตนาของผู้พูด

คำจำกัดความของประโยคคำถาม

ประโยคคำถาม คือ ประโยคที่ทำหน้าที่ถามคำถาม ประโยคใดจะเป็นประโยคคำถามหรือไม่นั้น ผู้วิจัยจะอาศัยเกณฑ์กำหนดทางรูปลักษณะของภาษา และเกณฑ์กำหนดทางความหมาย เพื่อจำแนกประโยคคำถามออกจากประโยคชนิดอื่น ๆ ดังนี้

เกณฑ์กำหนดประโยคคำถาม

๑. เกณฑ์กำหนดทางรูปลักษณะของภาษา

ประโยคคำถามจะต้องมีคำไม่ชี้เฉพาะ (ใคร อะไร ทำไม ที่ไหน อย่างไร ฯลฯ) หรือคำเชื่อม (หรือ) หรือคำบอกการถาม (ไหม หรือ หรือเปล่า ใช่ไหม ไม่ใช่หรือ หรือยัง)* แสดงคำถามอยู่ในประโยคด้วย และอาจมีคำบอกมาลา (ซี นะ ละ ฯลฯ) และ คำบอกสถานภาพ (คะ จ๊ะ ครับ ฯลฯ) อยู่ในประโยคด้วยหรือไม่ก็ได้

* ผู้วิจัยเรียกชนิดของคำถามหนังสือ ไวยากรณ์ไทย ของ นววรรณ พันธุเมธา (๒๕๒๗)

๒. เกณฑ์กำหนดทางความหมาย

ประโยคคำถามเป็นประโยคที่ผู้พูดจะใช้เมื่อเกิดความสงสัย ความไม่แน่ใจและต้องการคำตอบ* ประโยคใดก็ตามที่ผู้พูดแล้ว ผู้ฟังตอบคำถาม ย่อมถือได้ว่าเป็นประโยคคำถามที่ผู้พูดแสดงเจตนาถามโดยตรง ไม่ว่าคำตอบที่ได้รับ จะอยู่ในรูปวิจนภาษาหรือวจนภาษา แต่ก็มีประโยคคำถามมิใช่น้อยที่ผู้พูดแสดงเจตนาถาม แล้วผู้ฟังไม่ตอบคำถามตามที่ผู้พูดตั้งใจ เนื่องจากปัจจัยอื่นๆหลายอย่าง ดังนั้น ผู้วิจัยจะอาศัยเกณฑ์กำหนดทางความหมายที่ จอห์น อาร์ เซอล (Speech Acts, ๑๙๖๙ : ๕๗-๖๖) และจิตราภรณ์ เกียรติไพบูลย์ (๒๕๒๕ : ๖๖) ตั้งไว้** เป็นเกณฑ์ช่วยพิจารณาว่า ประโยคใดเป็นประโยคคำถามที่แสดงเจตนาถามให้ตอบโดยตรง ดังนี้

๒.๑ ในการถามคำถาม ผู้พูดไม่ทราบคำตอบ หรือไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ตนทราบนั้น จริงหรือถูกต้องเพียงใด

๒.๒ การที่ผู้พูดถามผู้ฟังนั้น ต้องมีจุดประสงค์ที่จะได้รับคำตอบ

๒.๓ การที่ผู้พูดถามผู้ฟังนั้น แสดงว่าผู้พูดคิดว่าผู้ฟังต้องสามารถให้คำตอบได้

* ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่รวมประโยคที่เป็นการรำพึง พูดคนเดียว พูดโดยไม่เจาะจงผู้ฟัง หรือประโยคที่อยู่ในความคิดคำนึง ไว้ในประโยคคำถามที่ศึกษาวิเคราะห์ เพราะถือว่ามีได้เป็นการสื่อสาร เพียงแต่แสดงความรู้สึกนึกคิดของผู้พูดเท่านั้น

** เกณฑ์ข้อที่ ๒.๑ - ๒.๔ เป็นของเซอล ส่วนเกณฑ์ข้อที่ ๒.๕ เป็นของจิตราภรณ์

- ๒.๔ ผู้พูดและผู้ฟังต้องมีข้อมูลในเรื่องที่ถามตรงกันบ้าง จึงจะสามารถสื่อความหมายได้ตามที่ต้องการ
- ๒.๕ ผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่เลย หรือมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่บ้าง อาจจะมีมากจนสามารถคาดคะเนคำตอบได้ หรือมีน้อยมากจนไม่สามารถคาดคะเนคำตอบได้

ข้อสังเกต เกณฑ์กำหนดทางความหมายข้อ ๒.๑-๒.๔ เป็นเกณฑ์กำหนดทางความหมายของประโยคคำถามที่แสดงเจตนาถามให้ตอบทุกชนิด แต่เกณฑ์กำหนดข้อ ๒.๕ เป็นเกณฑ์กำหนดที่ช่วยจำแนกคำถามออกเป็น ๓ ชนิด คือ คำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ซึ่งผู้พูดจะมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่บ้างและให้ผู้ฟังเลือกตอบรับหรือปฏิเสธ คำถามแบบให้ตอบเพื่อความซึ่งผู้พูดจะไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่เลย และคำถามแบบให้เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้พูดจะมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่บ้าง และให้ผู้ฟังเลือกตอบจากคำตอบที่ผู้พูดเสนอ

ประโยคคำถามทั้ง ๓ ชนิด มีลักษณะทางรูปลักษณะของภาษาและความหมาย ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ ๑ ต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑ แสดงลักษณะของประโยคคำถามชนิดต่าง ๆ

ชนิดของประโยค	ทางรูปลักษณะของภาษา		ทางความหมาย								
	ประเภทของคำถาม	คำแสดงคำถาม	เกณฑ์กำหนดข้อที่ ๑	เกณฑ์กำหนดข้อที่ ๒	เกณฑ์กำหนดข้อที่ ๓	เกณฑ์กำหนดข้อที่ ๔	เกณฑ์กำหนดข้อที่ ๕				
							มีข้อมูล เกี่ยวกับ คำตอบ				
							คาดคะเน	ไม่คาดคะเน	เสนอคำตอบ	ไม่มีข้อมูลคำตอบ	
๑. ประโยคคำถามแบบ ตอบรับ-ปฏิเสธ	คำบอกการ ถาม	หรือ ใช่ไหม ไม่ใช่หรือ ไหม หรือเปล่า หรือยัง	x	x	x	x	x				
๒. ประโยคคำถามแบบ ตอบเพื่อความ	คำไม่ชี้เฉพาะ	ใคร อะไร ไหน เมื่อไร ทำไม อย่างไร เท่าไร ที่	x	x	x	x					x
๓. ประโยคคำถามแบบ ให้เลือก	คำเชื่อม	หรือ	x	x	x	x					x

✓ เกณฑ์กำหนดทางความหมายของประโยคคำถาม

๑. ผู้พูดไม่ทราบคำตอบหรือไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ตนทราบนั้นจริงหรือถูกต้อง เพียงใด
๒. ผู้พูดมีจุดประสงค์ที่จะได้รับคำตอบ
๓. ผู้พูดคิดว่าผู้ฟังต้องสามารถให้คำตอบได้
๔. ผู้พูดและผู้ฟังต้องมีข้อมูลใน เรื่องที่ถามตรงกันบ้าง
๕. ผู้พูดไม่มีข้อมูล เกี่ยวกับคำตอบอยู่แล้วหรือมีข้อมูล เกี่ยวกับคำตอบ

ชนิดของประโยคคำถาม

๑. ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ

ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ เป็นประโยคที่มีคำหรือกลุ่มคำลงท้ายบอกการถามปรากฏอยู่ด้วย ได้แก่ หรือ ไหม ใช่ไหม ไม่ใช่หรือ หรือเปล่า หรือยัง โดยจะมีคำลงท้ายซึ่งเป็นคำบอกมาลาหรือคำบอกสถานภาพอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ เช่น

ถาม - "คุณไม่หิวหรือคะ ?"

ตอบ - "ไม่หิว"

(หน้า ๓๔๕)

ถาม - "ง่วงไหมลูก ?"

ตอบ - "ไม่ค่ะ เดือนไม่อยากนอนอีกแล้ว"

(หน้า ๓๓๑)

ถาม - "ดีชั้นใช่ไหมคะ ?"

ตอบ - "ค่ะ กินข้าวได้ คุยได้"

(หน้า ๔๘๓)

ถาม - "คุณเดือนอยู่ในความดูแลของคุณมาตั้งแต่เด็กไม่
ใช่หรือคะ ?"

ตอบ - "ใช่ แต่พอมีปัญหาอย่างนี้ เขาอาจจะอ้างได้"

(หน้า ๓๔๙)

ถาม - "หนังสือหนังหาดูบ้างหรือเปล่า ?"

ตอบ - "ดูจะ"

(หน้า ๑๒๔)

ถาม - "ผู้อ่านบทความของคุณปลิวสี่ทองหรือยัง ?"

ตอบ - "ยัง เป็นไง ?"

(หน้า ๑๑๐)

คำบอกการถาม ในประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ อาจแปรเปลี่ยนรูปไปบ้างก็ได้ เช่น

ถาม - "หมาตด้วยเรอะ ?"

ตอบ - "ตตชี่ เหม็นด้วย"

(หน้า ๕๑๖)

ถาม - "กินยาแล้วเหมอ ?"

ตอบ - "เปล่าน่า..."

(หน้า ๕๒๓-๕๒๔)

ถาม - "คุณวีไม่มีเงินเลยรีคะ ?"

ตอบ - "อ้าวก็คุณสั่งซื้อ"

(หน้า ๒๕๖)

ทั้งคำ "เรอะ" "เหมอ" และ "รี" แปรเปลี่ยนมาจากคำบอกการถาม "หรือ"

ลักษณะทางความหมายของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ มีตามเกณฑ์กำหนดทางความหมายของประโยคคำถามทั้ง ๕ ข้อดังกล่าวแล้ว โดยเฉพาะเกณฑ์ข้อที่ ๕ ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ จะแสดงว่าผู้พูดมีข้อมูลที่เกี่ยวกับคำตอบอยู่บ้าง อาจจะมีมากจนสามารถคาดคะเนคำตอบได้ หรือมีน้อยมากจนไม่สามารถคาดคะเนคำตอบได้ซึ่งเป็นเกณฑ์กำหนดทางความหมายที่ทำให้ประโยคคำถามชนิดนี้ แตกต่างจากประโยคคำถามชนิดอื่น ๆ นอกจากนั้นผู้วิจัยยังพบว่า ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ซึ่งมีคำบอกการถามแตกต่างกัน จะมีลักษณะความหมายแตกต่างกันออกไป และแสดงให้เห็นเจตนาของผู้พูดต่างกันออกไปด้วย

ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ แบ่งตามลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบของผู้พูดได้เป็น ๒ ประเภทดังนี้

๑.๑ ประโยคคำถามที่ผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบมากพอที่จะคาดคะเนคำตอบได้

๑.๑.๑ ประโยคคำถาม "หรือ"

ประโยคคำถาม "หรือ" ประกอบด้วยข้อความที่น่าที่อาจเป็นประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธก็ได้ ตามด้วยคำบอกการถาม "หรือ" ซึ่งอาจแปรเปลี่ยนรูปเป็น "หรือะ", "หรือ", "หรือ" และจะมีคำบอกสถานการณ์ "คะ" "จ๊ะ" ฯลฯ ต่อท้ายหรือไม่ก็ได้ ส่วนลักษณะทางความหมายก็ตรงตามเกณฑ์กำหนดทางความหมายทั้ง ๕ ข้อ โดยเฉพาะข้อที่ ๕ ประโยคคำถาม "หรือ" มีลักษณะเฉพาะคือผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ถามและคำตอบมากพอจนสามารถคาดคะเนคำตอบได้ และยังพบว่าลักษณะทางความหมายเกี่ยวกับความเชื่อตั้งเดิมของผู้พูด ข้อมูลเก่า ข้อมูลใหม่ที่ได้รับ และปริบทแวดล้อม ทำให้ประโยคคำถามชนิดนี้แสดงเจตนาของผู้พูดแตกต่างกันดังนี้

ก. ประโยคแสดงเจตนาถามให้ตอบ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "หรือ" แสดงเจตนาถามให้ตอบในกรณีที่ผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่แล้ว โดยได้ข้อมูลจากข้อความที่ได้ยินได้ฟังมาก่อนหรือสรุปจากการพบเห็นโดยตรง ผู้พูดไม่แน่ใจว่าข้อมูลนั้นเป็นจริงหรือถูกต้องเพียงใด จึงถามคำถามเพื่อให้แน่ใจ โดยไม่แสดงความมุ่งหวังว่าจะได้รับคำตอบอย่างที่ตนต้องการจากผู้ฟัง ผู้พูดจะกล่าวข้อความที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบที่ผู้พูดมีอยู่แล้ว เติมท้ายด้วยคำว่า "หรือ" และอาจต่อท้ายด้วยคำบอกสถานการณ์หรือไม่ก็ได้ เช่น

๑. ถาม - "แม่จ๋า สวรรค์อยู่บนฟ้าหรือแม่ ?"

ตอบ - "คงงั้น มั่งลูก"

๒. ถาม - "ใจคนมีน้ำด้วยหรือจะ ?"

ตอบ - "มีชิลูก ถ้าหัวใจคนไม่มีเลือดหล่อเลี้ยงก็
ตายเท่านั้น"

(หน้า ๑๔๘)

๓. ถาม - "หลับหรือคะ เรียกตั้งนาน"

ตอบ - "อาบน้"

(หน้า ๔๘๗)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดได้รับคำบอกเล่ามาก่อนว่าคนตายแล้วจะขึ้น
สวรรค์จึงเข้าใจว่าสวรรค์อยู่บนฟ้า ผู้พูดถามซ้ำเพื่อให้แน่ใจว่าความรู้ความเข้าใจ
นั้นถูกต้องหรือไม่

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดอ่านบทกลอนพบคำว่า "น้ำใจคน" จึงถามพ่อว่า
ใจคนมีน้ำจริงหรือไม่ โดยผู้พูดไม่รู้ว่ "น้ำใจ" มีความหมายเปรียบเทียบเนื่อง
จากผู้พูดยังเด็กมาก ผู้พูดเพียงแต่คาดคะเนคำตอบตามข้อมูลที่ตนทราบมา มิได้
แสดงความมุ่งหวังว่าจะเป็คำตอบรับหรือปฏิเสธ

ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดสรุปเองว่าผู้ฟังคงจะหลับ เพราะผู้พูดเรียกอยู่
นาน ผู้พูดถามคำถามเพื่อทดสอบคำตอบที่ตนสรุปว่าถูกต้องหรือไม่ โดยคาดคะเนคำ
ตอบ แต่มิได้มุ่งหวังหรือแสดงความแน่ใจในคำตอบที่คาดคะเน

คำบอกการถาม "หรือ" ในประโยคคำถามชนิดนี้อาจแปรเปลี่ยน
เป็น "หรือ" ได้ เช่น

ถาม - "กินยาแล้วหรือ ?"

ตอบ - "เปล่าน้..."

(หน้า ๕๒๓-๕๒๔)

จากตัวอย่าง ผู้พูดชวนผู้ฟังออกมาข้างนอก แต่ผู้ฟังบอกว่าจะนอน
ผู้พูดคาดคะเนว่าผู้ฟังคงจะกินยาแล้ว จึงถามเพื่อต้องการคำตอบยืนยัน

ในบางกรณี ข้อความที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอาจเป็นประโยค
ปฏิเสธ เช่น

๑. ถาม - "แม่ไม่รู้เรื่องเลขหรือจะ ?"

ตอบ - "ไม่รู้หรือจะ แม่ถึงไปขอหาแดงคุณชาย"

(หน้า ๓๓๓)

๒. ถาม - "ลูกไม่เป็นอะไรหรือคะ ?"

ตอบ - "ไม่คะ เรียบร้อย"

(หน้า ๔๖๐)

ตัวอย่างที่ ๑ ลูกสาวเพิ่งจะมีประจำเดือนเป็นครั้งแรกเกิดความ
กลัวไม่รู้ว่าตนเป็นอะไร ในที่สุดก็เล่าให้แม่ฟัง แม่จึงเล่าว่าสมัยแม่ก็ไม่รู้เช่นเดียว
กัน ลูกสาวไม่แน่ใจจึงขำถามเพื่อต้องการคำตอบยืนยันว่าแม่ไม่รู้จริง

ตัวอย่างที่ ๒ ลูกเกิดอุบัติเหตุเข้าโรงพยาบาล แม่ถามอาการ
จากนางพยาบาลว่าไม่เป็นอะไร แต่เห็นลูกสาวนั่งเงยบไม่พูดจา แม่รู้สึกไม่แน่ใจ
ข้อมูลที่นางพยาบาลบอก จึงถามซ้ำเพื่อให้ได้คำตอบยืนยันว่าลูกไม่เป็นอะไร

ข. ประโยคแสดงเจตนาถามให้ตอบและแสดงเจตนาอื่นแฝง

นอกจากจะแสดงเจตนาถามให้ตอบแล้ว ประโยคคำถาม "หรือ"
อาจแสดงเจตนาอื่นได้ด้วย ดังนี้

๑) ประโยคแสดงเจตนาถามให้ตอบและแสดงความแปลกใจ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "หรือ" แสดงเจตนาถามให้ตอบ
และแสดงความแปลกใจ ในกรณีที่ผู้พูดได้รับข้อมูลใหม่ที่ขัดแย้งกับความเชื่อดั้งเดิม
ของผู้พูด ผู้พูดจะแสดงความไม่เชื่อไม่แน่ใจข้อมูลใหม่นั้น และแสดงความแปลกใจ
โดยผู้พูดจะกล่าวข้อความที่แสดงข้อมูลที่ขัดแย้งกับความเชื่อดั้งเดิมของตน แล้วเติม
ท้ายด้วยคำว่า "หรือ" และอาจมีคำบอกสถานภาพอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ เช่น

๑. "คุณไม่หรือคะ ?"

(หน้า ๓๔๕)

๒. "คุณไม่เหงาบ้างหรือ ?"

(หน้า ๓๗๕)

๓. "ถึงกับติดตะรางเชียวหรือคะ ?"

(หน้า ๔๙)

๔. "ผาละมีนี่เป็นตัวการ ทำให้ฝันร้ายถึงอย่างนั้นเชียวหรือคะ ?"

(หน้า ๓๘๖)

๕. "ไอ้เขมน่ะหรือจะแต่งงาน ?"

(หน้า ๓๐๑)

ตัวอย่างที่ ๑-๒ ปรีบททางสถานการณั แสดงความขัดแย้งและแสดง ความแปลกใจของผู้พูด คือ ในตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดอยู่กับผู้ฟังตั้งแต่เกิดอุบัติเหตุกับลูกสาวผู้ฟัง และช่วยกันจัดการธุระต่าง ๆ จนเลยเวลาอาหารไปมากแล้ว ผู้พูดมีความเชื่อว่าผู้ที่ไม่ได้กินอะไรเลยเป็นวัน ๆ คงต้องหิว ร่างกายต้องการอาหาร แต่ผู้ฟังมิได้แสดงท่าทางหิวหรือต้องการกินอะไรเลย ซ้ำยังแต่งตัวชวนผู้พูดไปธุระต่ออีก ผู้พูดจึงแสดงความแปลกใจและถามเพื่อต้องการคำตอบยืนยันว่าไม่หิวจริง ส่วนตัวอย่างที่ ๒ ก็เช่นเดียวกัน ผู้พูดมีความเชื่อดั้งเดิมว่าคนเรายู่คนเดียวคงต้องเหงาและว้าเหว่ แต่อิริยาบถและท่าทางของผู้ฟังสบาย ๆ ไม่ทุกข์ร้อน ฟังเพลง จิบเหล้าอย่างมีความสุข ผู้พูดจึงถามผู้ฟังเพราะต้องการความแน่ใจพร้อมกับแสดง ความแปลกใจ ก็ได้รับคำตอบยืนยันจากผู้ฟังว่ามีดวงดาวเต็มท้องฟ้า เป็นเพื่อนจึงไม่เหงา

ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดมีความเชื่อดั้งเดิมว่าการทำหนังสือไปมิใช่การกระทำผิดที่ร้ายแรงถึงกับต้องติดตะราง แต่เมื่อได้รับข้อมูลใหม่ว่าจะต้องติดตะราง ผู้พูดจึงไม่แน่ใจและแสดง ความแปลกใจมาก เพราะความเชื่อดั้งเดิมขัดแย้งกับข้อมูลใหม่ที่ได้รับ

ตัวอย่างที่ ๔ ผู้พูดไม่คิดว่าสามีจะเป็นตัวการทำให้ฝนร้าย เมื่อได้รับข้อมูลเกี่ยวกับความเลวร้ายของสามีจึงแสดงความแปลกใจ

ตัวอย่างที่ ๕ ผู้พูดเป็นเพื่อนสนิทของเชม จึงรู้ว่าเชมมีลักษณะเหมือนผู้ชาย เมื่อได้รับข้อมูลว่าเชมจะแต่งงานเหมือนหญิงสาวทั่วไป จึงแสดงความแปลกใจ

นอกจากนั้นในตัวอย่างที่ ๓-๕ ยังมีปริบททางภาษาคือ คำและกลุ่มคำ "ถึงกับ", "ถึงอย่างนั้นเชีย", "นะ" ช่วยแสดงความขัดแย้งระหว่างข้อมูลใหม่กับความเชื่อดั้งเดิมและแสดงความแปลกใจของผู้พูด

คำบอกการถาม "หรือ" ในประโยคคำถามชนิดนี้อาจแปรเปลี่ยนเป็น "เระอะ" หรือ "วี" ได้ เพื่อแสดงความแปลกใจของผู้พูด เช่น

ถาม - "วันเสาร์เระอะ ?"

ตอบ - "ค๊ะ เสาร์ที่หก"

(หน้า ๖๘)

ถาม - "หมาตด ด้วยเระอะ ?"

ตอบ - "ตดชิ เหม้นด้วย"

(หน้า ๕๑๖)

ถาม - "คุณวี ไม่มีเงินเลขวีคะ ?"

ตอบ - "อ้าวก็คุณสั่งซื้อ"

(หน้า ๖๔๖)

๒) ประโยคแสดงเจตนาถามให้ตอบและแสดงการทักทาย

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "หรือ" แสดงเจตนาถามให้ตอบและแสดงการทักทายในกรณีที่ประโยคคำถาม "หรือ" เหล่านี้มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบมากพอจนแน่ใจคำตอบ ผู้พูดตั้งคำถามเพียงเพื่อขำข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบที่ตนมีอยู่ คำถามในลักษณะนี้จึงสามารถใช้ในการทักทาย เมื่อผู้พูดและผู้ฟังเพิ่งจะพบกัน ผู้พูดจะกล่าวข้อความที่ตนแน่ใจ แล้วเติมท้ายด้วยคำบอกการถาม "หรือ" และ

อาจมีคำบอกสถานภาพอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ เช่น

๑. "เดือนต้นแล้วหรือลูก ?"

(หน้า ๓๑๗)

๒. "เฮ้ย...อ๊ะเขมเพิ่งมาหรือวะ?"

(หน้า ๘)

และถ้าคำบอกการถาม "หรือ" แปรเปลี่ยนเป็น "เระอะ" ผู้พูดจะแสดงความแปลกใจด้วย เช่น

๓. ถาม - "ไอ้ท่า แล้วเอ็งล่ะ เพิ่งมาเระอะ ?"

ตอบ - "ข้ามานานแล้ว เดี่ยวจะกลับไปทำเนียบ"

(หน้า ๘)

ตัวอย่างที่ ๑ ในสถานการณ์ที่ลูกกลับไปและเพิ่งจะตื่น แม่เห็นอยู่แล้วว่าลูกตื่นแล้ว แม่กล่าวประโยคนี้เพื่อทักทาย และต้องการความแน่ใจว่าลูกจะไม่นอนต่ออีกแล้ว

ตัวอย่างที่ ๒-๓ อยู่ในสถานการณ์เดียวกันผู้พูดและผู้ฟังเพิ่งจะพบกันจึงกล่าวทักทายกัน ผู้พูดเห็นอยู่แล้วว่าผู้ฟังมา แต่ผู้พูดไม่แน่ใจว่าเพิ่งจะมาตอนที่พบกันหรือมานานแล้ว จึงถามคำถาม พร้อมทั้งทักทายผู้ฟัง

๓. ประโยคแสดงเจตนาถามให้ตอบและแสดงการชักชวน

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "หรือ" แสดงเจตนาถามให้ตอบและแสดงการชักชวน ในกรณีที่ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังกระทำการบางอย่างร่วมกับผู้พูด ผู้พูดจะกล่าวเป็นประโยคปฏิเสธแล้วเติมท้ายด้วยคำบอกการถาม "หรือ" เช่น

"ห้องเสื้อที่มาเปิดการแสดงคราวนี้ อยู่ในระดับอินเตอร์นะคะ
เราจะไม่ลงบ้างหรือ?"

(หน้า ๑๕๙-๑๖๐)

จากตัวอย่าง ผู้พูดเห็นว่าห้องเสื้อที่มาเปิดการแสดงคราวนี้ มีชื่อเสียงมาก จึงชักชวนให้ผู้ฟังลงโฆษณาให้ แต่ผู้พูดไม่แน่ใจว่าผู้ฟังจะลงโฆษณาหรือ

ไม่ จึงถามคำถามผู้ฟังและแสดงเจตนาชักชวนด้วย

ค. ประโยคไม่ได้แสดงเจตนาถามให้ตอบ

ผู้พูดอาจนำประโยคคำถาม "หรือ" มาใช้แสดงเจตนาอื่นๆได้ ดังนี้

๑) ประโยคแสดงเจตนาหยอกล้อ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "หรือ" แสดงเจตนาหยอกล้อ ในกรณีที่ผู้พูดและผู้ฟังมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดสนิทสนมกันมาก จนรู้ลักษณะนิสัยใจคอกันเป็นอย่างดี เมื่อผู้พูดได้รับข้อมูลใหม่ที่ขัดแย้งกับความเชื่อดั้งเดิมของตน ก็จะนำข้อมูลนั้นมาใช้หยอกล้อผู้ฟัง โดยผู้พูดจะกล่าวข้อความที่เป็นข้อมูลใหม่ แล้วเติมท้ายด้วยคำว่า "หรือ" และ อาจมีคำบอกมาลาหรือคำบอกสถานการณ์ภาพอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ เช่น

๑. "มันมีอะไร ๆ เหมือนผู้หญิงเหมือนกันหรือวะ ?"

(หน้า ๓๐๒)

๒. "มีมดลูกกับเขาด้วยหรือเอ็งนะ แปลกไว๊ย"

(หน้า ๓๕๐)

๓. "รู้เหมือนกันเธอว่า เขาเรียกลูกแพร์ ?"

(หน้า ๗๐)

๔. ถาม "เคยท้องเธอ ?"

ตอบ "ไอ้เนี่ย เดี๋ยวเข็บบิดให้อุ้มท้องอีกสักปีให้ชัด"

(หน้า ๓๙๑)

(ผู้พูดและผู้ฟังในทุกตัวอย่างเป็นเพื่อนสนิทกัน)

ตัวอย่างที่ ๑-๒ ผู้พูดทราบลักษณะนิสัยใจคอและท่าทางการแสดงออกของผู้ฟังซึ่งเป็นหญิงว่ามีลักษณะเหมือนผู้ชาย เมื่อได้รับข้อมูลใหม่ที่แสดงความเป็นผู้หญิงของผู้ฟัง จึงแปลกใจและใช้ประโยคคำถาม "หรือ" แสดงการหยอกล้อพูดเล่น

ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดเชื่อว่าใคร ๆ ก็รู้จักผลไม้ที่เรียกแพร์ เมื่อผู้ฟังเพิ่งจะแสดงว่ารู้จักผลไม้ชนิดนี้ ผู้พูดจึงใช้ประโยคคำถาม "หรือ" เพื่อแสดงเจตนาหยอกล้อ

ส่วนตัวอย่างที่ ๕ ผู้พูดได้ยินผู้ฟังซึ่งเป็นผู้ชายและเป็นแพทย์พูดแสดงความ
รู้เกี่ยวกับการคลอดลูก ราวกับเคยคลอดเองซึ่งเป็นไปไม่ได้ ผู้พูดจึงหยอกล้อว่าผู้ฟัง
เคยท้องหรือ

๒) ประโยคแสดงเจตนาประชด

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "หรือ" แสดงเจตนาประชด ในกรณีที่
กำลังโต้แย้งกับผู้ฟัง

ประโยคคำถาม "หรือ" เหล่านี้ ผู้พูดและผู้ฟังอาจสนิทสนมหรือไม่
สนิทสนมกันก็ได้ ผู้พูดไม่พอใจสิ่งที่ผู้ฟังกล่าวหรือกระทำ จึงกล่าวสิ่งตรงข้ามกับที่ผู้ฟัง
กล่าว ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าไม่เป็นจริงหรือเป็นไปไม่ได้ ผู้พูดจะกล่าวข้อความที่ขัดแย้งกับ
ผู้ฟัง และเติมท้ายด้วยคำว่า "หรือ" และอาจมีคำบอกสถานภาพอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้
เช่น

"ท่านเลขเก็บไว้ที่ ที่ทำงาน หรือคะ ?"

(หน้า ๑๘)

จากตัวอย่าง ผู้พูดได้รับข้อมูลจากผู้ฟังว่าไม่กล้าเก็บหนังสือเกี่ยวกับ
เรื่องเพศไว้ในบ้านซึ่งผู้พูดไม่เห็นด้วยจึงกล่าวประชดว่า ผู้ฟังคงเก็บไว้ที่ที่ทำงาน
แทน

๓) ประโยคแสดงเจตนาซ้ำความคิดความเชื่อของผู้พูด

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "หรือ" แสดงเจตนาซ้ำความคิดความเชื่อ
ของผู้พูด ในกรณีที่ผู้พูดต้องการซ้ำความคิดเห็นอย่างใดอย่างหนึ่งว่าไม่ถูกต้อง ผู้พูด
จะกล่าวข้อความที่ขัดแย้งกับความคิดความเชื่อของผู้พูด ที่มีข้อความนำเป็นประโยค
บอกเล่าหรือปฏิเสธ มีคำบอกคำถาม "หรือ" อยู่ท้ายประโยค อาจมีคำบอก
สถานภาพต่อท้ายคำบอกคำถามหรือไม่ก็ได้ แล้วตามด้วยประโยคขยายที่เป็นความ
คิดของผู้พูด เช่น

๑. "นี่ภาสว่าผิดหรือคะ ที่ผู้หญิงจะลุกขึ้นทวงสิทธิของตนเอง ?"

(หน้า ๑๘)

๒. "ในโลกนี้ ไม่มีผู้ชายอ่อนแอหรือ ?"

(หน้า ๓๓๗)

๓. "ลูกเป็นขนาดนี้ ยังไม่พออีกหรือ ?"

(หน้า ๔๖๘)

๔. "ขนาดพิมพ์อาทิตย์ละสองแสน ยังไม่ใหญ่อีกหรือ ?"

(หน้า ๑๔)

๕. "คุณเคยเห็นลมพัดไปแล้วไม่หวนมาบ้างหรือ ?"

(หน้า ๕๐๘)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดต้องการซ้ำให้ผู้ฟังเชื่อว่าการที่ผู้ฟังจะลุกขึ้นทวงสิทธิ์ของตนนั้น เป็นสิ่งที่ถูกต้องแล้ว

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดมั่นใจว่าในโลกนี้มีผู้ชายที่อ่อนแอ

ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดมั่นใจความคิดความเชื่อของตนว่า ผู้ที่กล่าวถึงทำให้ลูกกระโดดตกลงมาจากหน้าหิ้ง จึงน่าจะหยุดการกระทำของตนได้แล้ว

ตัวอย่างที่ ๔ ผู้พูดมั่นใจว่าผู้ฟังทำให้หนังสือพิมพ์ออกมาจำหน่ายได้ถึงอาทิตย์ละสองแสนเล่มก็ถือว่าเป็นบรรณาธิการใหญ่แล้ว

ตัวอย่างที่ ๕ ผู้พูดมั่นใจว่าลมพัดไปแล้วก็จะหวนคืนมา ตามธรรมชาติของลม

๕) ประโยคแสดงเจตนาซ้ำเตือนความทรงจำของผู้ฟัง

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "หรือ" แสดงเจตนาซ้ำเตือนความทรงจำของผู้ฟัง ในกรณีที่ผู้พูดกับผู้ฟังเคยมีประสบการณ์ร่วมกัน ผู้พูดจะกล่าวกับผู้ฟังถึงประสบการณ์นั้น แล้วเติมท้ายด้วยคำว่า "หรือ" เช่น

"ลืมกอดลูกข้างกองขยะที่เธอถ่ายรูปได้รางวัลเสียแล้วหรือ ?"

(หน้า ๒๑)

ผู้พูดกล่าวประโยคนี้ ย้ำเตือนความทรงจำที่ผู้ฟังเคยได้รับรางวัล
ทั้ง ๆ ที่รู้อยู่แล้วว่าผู้ฟังไม่ลืมเพื่อเตือนมิให้ผู้ฟังมองสิ่งต่าง ๆ ในแง่ร้ายเสียทั้ง
หมด ยังอาจมีบางสิ่งที่ดีหรือสวยงามเหมือนกุหลาบข้างกองขยะก็ได้

๑.๑.๒ ประโยคคำถาม "ใช่ไหม"

ประโยคคำถาม "ใช่ไหม" ประกอบด้วยข้อความนำที่อาจเป็นประโยค
บอกเล่าหรือปฏิเสธก็ได้ ตามด้วยคำบอกการถาม "ใช่ไหม" อาจจะมีคำบอกมาลา
"ละ" หรือคำบอกสถานภาพ "คะ" "จ๊ะ" ฯลฯ ต่อท้ายหรือไม่ก็ได้ ส่วนลักษณะ
ทางความหมายก็ตรงตามเกณฑ์กำหนดทั้ง ๕ ข้อ โดยเฉพาะข้อที่ ๕ ประโยคคำถาม
"ใช่ไหม" มีลักษณะเฉพาะคือ ผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบมากพอ ทำให้มีความแน่ใจ
และแสดงออกถึงความแน่ใจในคำตอบที่คาดคะเนไว้ ผู้พูดถามผู้ฟังก็เพื่อให้ตอบรับ
เป็นการยืนยัน ประโยคคำถาม "ใช่ไหม" แสดงเจตนาของผู้พูดดังนี้

ก. ประโยคแสดงเจตนาถามให้ตอบ

๑) แสดงการคาดคะเนคำตอบ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ใช่ไหม" แสดงการคาดคะเน
คำตอบ ในกรณีที่ผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบมากพอจนแน่ใจคำตอบที่คาดคะเนไว้
เพราะข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบนั้นตรงกับความเชื่อดั้งเดิม หรือสิ่งที่ผู้พูดประสบพบเห็น
ผู้พูดจึงถามผู้ฟังเพียงเพื่อต้องการคำตอบยืนยัน ผู้พูดจะกล่าวข้อความเกี่ยวกับคำตอบ
แสดงการคาดคะเนและความมั่นใจของผู้พูด แล้วเติมท้ายด้วยคำบอกการถาม
"ใช่ไหม" และอาจจะมีคำบอกสถานภาพอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ เช่น

๑) ถาม "เรื่องนี้คุณจิตราคงจะช่วยคิดด้วย ราชันันรู้

เรื่องนี้แล้วใช่ไหม ?"

ตอบ "ค่ะ เดี่ยวจะมานี่"

๒) ถาม "ฉันคงต้องจ่ายอีกใช่ไหมคุณจิต ?"

ตอบ "ต้องฟังเขาก่อน"

(หน้า ๔๕๘)

๓) ถาม "งั้นเราก็ต้องจ่ายเรื่อย ๆ ใช่ไหม ?"

ตอบ "เขม... เงินเป็นทาสที่ดีนะหากรู้จักใช้มัน"

(หน้า ๔๕๙)

๔) ถาม "งั้นแม่ไม่เกี่ยว ใช่ไหมคะ ?"

ตอบ "จ้า...จ้า...นะคุณหมี่ยนะ ?"

(หน้า ๓๓๙)

๕) ถาม "ดีขึ้นใช่ไหมคะ ?"

ตอบ "ค่ะ กินข้าวได้คุยได้"

(หน้า ๔๘๒)

๖) ถาม "เดือนต้องการแค่ไหนใช่ไหม ?"

[ดวงตาคู่นั้นพลันหลับลง หาก... ศีรษะผงกรับนิต ๆ
อย่างแน่วแน่เด็ดขาดเช่นกัน]

(หน้า ๔๗๑)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดมีความเชื่อดั้งเดิมว่าคุณจิตราฐูเรื่องแล้วจึง

ถามเพื่อต้องการคำตอบยืนยัน

ตัวอย่างที่ ๒-๓ ผู้พูดเคยจ่ายเงินให้ผู้ที่กำลังมาถึงมาแล้ว มีความเชื่อ

ดั้งเดิมว่าต้องจ่ายอีก จึงถามเพื่อต้องการคำตอบ
ยืนยัน

ตัวอย่างที่ ๔ ผู้พูดคิดว่าแม่เป็นคนดีที่สุดในใจ มีความเชื่อดั้งเดิมว่าแม่

คงไม่เกี่ยวข้องกับการทำหนังสือปี จึงถามเพื่อ
ต้องการคำตอบยืนยัน

ตัวอย่างที่ ๕-๖ ผู้พูดเห็นท่าทางการแสดงออกของผู้ฟังอยู่แล้ว แต่ผู้พูดก็ถาม เพราะต้องการคำตอบยืนยันยืนยันความคิด ความเชื่อของตนจากผู้ฟัง

๒) แสดงการคาดคั้นเอาคำตอบ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ใช่ไหม" แสดงการคาดคั้นเอาคำตอบ ในกรณีที่ผู้พูดแน่ใจข้อมูลที่มีอยู่ และต้องการคาดคั้นผู้ฟังให้ตอบตามที่ผู้พูดต้องการ ซึ่งมักจะใช้ในการซักถามหรือสอบสวนเอาความจริงจากผู้ฟัง

ผู้พูดจะกล่าวข้อความที่ตนมั่นใจ แล้วเติมท้ายด้วยคำ "ใช่ไหม" และอาจมีคำบอกมาลา "ละ" และคำบอกสถานภาพอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ เช่น

๑) "แบบนี้ แสดงว่าไปทำงานหน้าไว้ใช่ไหมละ ?"

(หน้า ๒๗๘)

๒) ถาม "ใช่ไหมคะ เราจะสู้ คนอย่างคุณจะไม่ยอมแพ้ใช่ไหมคะ?"

ตอบ "ไม่รู้..."

(หน้า ๓๕๒)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดเป็นสามีของผู้ฟัง ได้เห็นผู้ฟังนั่งรถไปกับชายอื่น เมื่อกลับมาพบผู้ฟังท่าเหมือนไม่สนใจตน จึงคาดคั้นให้ผู้ฟังรับว่าไปทำสิ่งไม่ดีมา

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดคาดคั้นให้ผู้ฟังรับว่าจะสู้ไม่ยอมแพ้ เพราะรู้จักผู้ฟังว่าเป็นคนเข้มแข็งเด็ดเดี่ยวไม่ยอมแพ้

๓. ประโยคไม่ได้แสดงเจตนาถามให้ตอบ

๑) แสดงการรู้ทันผู้ฟัง

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ใช่ไหม" แสดงว่าผู้พูดต้องการแสดงการรู้ทันผู้ฟัง ในกรณีที่ผู้พูดแน่ใจข้อมูลที่มีอยู่ ซึ่งเป็นเรื่องในอนาคตและเป็น

เรื่องที่คุณไม่เห็นด้วย หรือเป็นผลของสิ่งที่ผู้ฟังกระทำมาก่อน

ผู้พูดจะกล่าวข้อความเกี่ยวกับเรื่องที่ไม่เห็นด้วย เติมท้ายด้วย
คำบอกการถาม "ใช่ไหม" เช่น

ถาม "คุณแม่คุณจะได้วิ่งเอาตำแหน่งนี้ให้คุณใช่ไหม ?"

ตอบ "คุณนี่ช่างจำพฤติกรรมของคนเสียจริงๆ"

(หน้า ๒๒๕)

ตัวอย่างนี้ ผู้พูดได้รับข่าวที่ไม่ดีเกี่ยวกับเจ้านายของผู้ฟังจากตัวผู้ฟัง
เอง ซึ่งแสดงว่าผู้ฟังต้องการให้เจ้านายของตนพ้นตำแหน่ง ผู้พูดจึงกล่าวตักคองว่า
ผู้ฟังบอกข่าวก็เพื่อจะให้แม่วิ่งเอาตำแหน่งนี้มาให้ ซึ่งเป็นเรื่องที่คุณพูดเห็นว่าไม่ถูกต้อง

๒) แสดงว่าคุณต้องการย้ำความคิดความเชื่อของคุณ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ใช่ไหม" แสดงว่าคุณต้องการย้ำ
ความคิดความเชื่อ ในกรณีที่ผู้พูดแน่ใจข้อมูลที่มีอยู่ ผู้พูดจะกล่าวข้อมูลนั้น แล้วเติม
ท้ายด้วยคำบอกการถาม "ใช่ไหม" โดยมีประโยคอื่น ๆ ที่ตามมาสนับสนุนความคิดความ
เชื่อของคุณ การที่ผู้พูดมิได้รอคำตอบ แสดงว่าประโยค "ใช่ไหม" นั้น มิใช่คำ
ถาม เช่น

"คุณเป็นคนใช่ไหม แล้วฉันก็เป็นคนใช่ไหม ? ในความเป็นคนเท่า
กันเราแตกต่างกันตรงไหน ฉันมีสิทธิในส่วนของฉันเท่ากับที่คุณมีสิทธิในส่วนของคุณ"

(หน้า ๒๖๐)

จากตัวอย่าง ผู้พูดย้ำว่าผู้พูดเป็นคนเช่นเดียวกับผู้ฟัง จึงมีสิทธิใน
ส่วนของตนเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงว่าเป็นหญิงหรือชาย

๑.๑.๓ ประโยคคำถาม "ไม่ใช่หรือ"

ประโยคคำถาม "ไม่ใช่หรือ" ประกอบด้วยข้อความ
นำที่อาจเป็นประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธก็ได้ แต่ประโยคคำถาม "ไม่ใช่หรือ" ใน
เรื่องข้อสังคม มีเพียงข้อความนำที่เป็นประโยคบอกเล่า เติมท้ายด้วยคำบอก

การถาม "ไม่ใช่หรือ" และจะมีคำบอกสถานการณ์ "คะ จ๊ะ ฯลฯ" อยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ ส่วนลักษณะทางความหมายก็ตรงตามเกณฑ์กำหนดทั้ง ๕ ข้อ โดยเฉพาะข้อที่ ๕ ประโยคคำถาม "ไม่ใช่หรือ" มีลักษณะเฉพาะคือ ผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวข้องกับคำตอบมากพอ จนสามารถคาดคะเนคำตอบได้ และยังแสดงว่าผู้พูดมีความเชื่อตั้งเดิมขัดแย้งกับข้อมูลใหม่ที่ได้รับ ทำให้ผู้พูดไม่แน่ใจคำตอบที่คาดไว้ จึงถามคำถามเพื่อต้องการคำตอบยืนยันจากผู้ฟัง แต่ก็ยังเปิดโอกาสให้ผู้ฟังตอบปฏิเสธได้ เช่น

๑. ถาม "คุณเดือนอยู่ในความดูแลของคุณมาตั้งแต่เด็กไม่ใช่หรือคะ?"

ตอบ "ใช่ แต่พอมมีปัญหาอย่างนี้ เขาอาจจะอ้างได้..."

(หน้า ๓๔๙)

๒. ถาม "อ้าวก็หุ่นนางแบบไม่ใช่หรือ?"

ตอบ "นางแบบค่ะ ไม่ใช่นางแบบ"

(หน้า ๔๙๒)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดทำงานกับผู้ฟังมานาน และรู้ว่าลูกสาวของผู้ฟังคือเดือน อยู่กับแม่มาตลอด แต่เมื่อผู้ฟังบอกว่าพ่อของเดือนจะมาเอาเดือนไปอยู่ด้วย ผู้พูดซึ่งมีความเชื่อตั้งเดิมขัดแย้งกับข้อมูลที่ได้รับใหม่ จึงเกิดความไม่แน่ใจ แต่ก็มีแนวโน้มเชื่อข้อมูลเดิม จึงถามโดยคาดคะเนคำตอบว่า เด็กอยู่ในความดูแลของผู้ฟังมาตลอด

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดถูกผู้ฟังว่า "พอมจนมีแต่กระดูก" ผู้พูดจึงย้อนถามว่าหุ่นนางแบบก็ควรจะมีพอมมากๆ ไม่ใช่หรือ ซึ่งแสดงว่าความเชื่อตั้งเดิมของผู้พูดขัดแย้งกับข้อมูลที่ได้รับใหม่ แม้ผู้พูดจะแน่ใจคำตอบ แต่ก็เปิดโอกาสให้ตอบ

ปฏิเสธได้ และในตัวอย่างมีคำ "อ้าว" แสดงให้เห็นว่าความเชื่อดั้งเดิมของผู้พูดขัดแย้งกับข้อมูลที่ได้รับใหม่และแฝงความแปลกใจของผู้พูดด้วย

๑.๒ ประโยคคำถามที่ผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบน้อย จนไม่สามารถคาดคะเนคำตอบได้

๑.๒.๑ ประโยคคำถาม "ไหม"

ประโยคคำถาม "ไหม" ประกอบด้วยข้อความนำที่เป็นประโยคบอกเล่าเท่านั้น เติมท้ายด้วยคำบอกการถาม "ไหม" และอาจมีคำบอกมาลา "ละ" หรือคำบอกสถานการณ์ "คะ" "จ๊ะ" "ครับฯลฯ" อยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ ส่วนลักษณะทางความหมายก็ตรงตามเกณฑ์กำหนดทั้ง ๕ ข้อ โดยเฉพาะข้อที่ ๕ ประโยคคำถาม "ไหม" มีลักษณะเฉพาะ คือ ผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบน้อยมากจนไม่อาจคาดคะเนคำตอบได้ ผู้พูดถามเพราะต้องการคำตอบ และไม่ได้คาดคะเนว่าคำตอบจะเป็นการตอบรับหรือตอบปฏิเสธ คำบอกการถาม "ไหม" ไม่ใช้ในประโยคที่มีคำบอกความเห็นเชิงคาดคะเน "คง เห็น อาจ" และไม่ใช่กับคำบ่งเวลา "แล้ว" แต่ใช้กับคำบ่งเวลาที่แสดงเวลาอดีตไม่แน่นอน "เคย" ได้ ประโยคคำถาม "ไหม" นี้แสดงเจตนาของผู้พูดแตกต่างกัน ดังนี้

ก. ประโยคแสดงเจตนาถามให้ตอบ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ไหม" แสดงเจตนาถามให้ตอบ ในกรณีที่ผู้พูดไม่ได้ทราบเรื่องราวมาก่อนหรือมีข้อมูลน้อยมาก จึงไม่ได้คาดคะเนคำตอบ ประโยคคำถาม "ไหม" นี้ จะใช้แสดงประสบการณ์ หรือแสดงเหตุการณ์ที่ยังมาไม่ถึง

ผู้พูดจะกล่าวข้อความเหล่านี้ เติมท้ายด้วยคำบอกการถาม "ไหม" และอาจมีคำบอกสถานการณ์อยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ เช่น

๑. ถาม "คุณจะให้ทำงานสะอาดใหม่คะ ?"

ตอบ "โอ.เค."

(หน้า ๕๐๖)

๒. ถาม "จะต้องใช้เวลาถึงปีใหม่คะ ?"

ตอบ "สุดแต่ใจของคนใช้ครับ"

(หน้า ๕๖๘)

๓. ถาม "ง่วงใหม่ลูก ?"

ตอบ "ไม่ค่ะ เดือนไม่อยากนอนอีกแล้ว..."

(หน้า ๓๒๑)

๔. ถาม "เขมทำให้แม่ผิดหวังมากใหม่จ๊ะ ?"

ตอบ "แม่ไม่เคยผิดหวังในตัวเขม"

(หน้า ๓๐๑)

จากตัวอย่าง ผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบมากพอ จึงไม่สามารถคาดคะเนคำตอบได้ ผู้พูดถามผู้ฟัง และแสดงความปรารถนาคำตอบรับหรือปฏิเสธ ในตัวอย่าง ๑-๒ มีคำบ่งเวลา "จะ" แสดงเหตุการณ์ที่ยังมาไม่ถึง ส่วนตัวอย่างที่ ๓-๔ มีกริยาแสดงประสบการณ์ แสดงว่าผู้พูดถามประสบการณ์ของผู้ฟัง

คำบอกการถาม "ใหม่" จะไม่ใช้แสดงเจตนาถามให้ตอบในประโยคที่แสดงว่ากริยานั้นสำเร็จลงแล้วหรือกำลังดำเนินอยู่ แต่อาจใช้กับเหตุการณ์ในอดีตที่มีได้ระบุเวลานั้นนอน เช่น

๑. "แล้วเขาเคยไปดู "ลูก" ที่คุณว่าบ้างใหม่ ?"

(หน้า ๕๐๘)

๒. "คุณเคยได้ยินเพลงเชอวีฟิงค์ใหม่คะ ?"

(หน้า ๔๙)

ตัวอย่างที่ ๑-๒ มีคำบ่งเวลาในอดีต "เคย" ที่ไม่ใช่เฉพาะว่าเป็นเวลาใดแน่ ผู้พูดถามผู้ฟังเพราะไม่มีข้อมูลว่าผู้ฟังมีประสบการณ์ที่กล่าวถึงหรือไม่

ข. ประโยคแสดงเจตนาถามให้ตอบและแสดงเจตนาอื่นแฝง

๑) แสดงเจตนาถามให้ตอบเพื่อขออนุญาตหรือขอสั่งใดสิ่งหนึ่ง

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ไหม" แสดงเจตนาถามให้ตอบเพื่อขออนุญาตหรือขอสั่งใดสิ่งหนึ่ง ในกรณีที่ผู้พูดแสดงความต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือต้องการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่ผู้พูดไม่แน่ใจหรือไม่ทราบว่า ผู้ฟังจะให้หรืออนุญาตให้ทำหรือไม่ จึงถามเพื่อขอหรือขออนุญาต

ผู้พูดจะกล่าวข้อความน่าเป็นประโยชน์บอกเล่า ซึ่งอาจจะประธานที่เป็นคำบอกบุรุษที่ ๑ มีคำบอกคำถาม "ไหม" อยู่ท้ายประโยคโดยอาจจะมีความว่า "ได้" อยู่หน้าคำว่า "ไหม" และอาจมีคำบอกสถานภาพอยู่หลังคำว่า "ไหม" หรือไม่ก็ได้ เช่น

๑) ถาม "นั่งได้ไหม ?"

ตอบ "ไม่"

(หน้า ๓๘๙)

๒) ถาม "ขอเหล้าหน่อยได้ไหม เพื่อมันจะคิดอะไรออกมั่ง?"

ตอบ "ไม่ ! คุณเขม...ไม่..."

(หน้า ๓๕๒)

๓) ถาม "คุณหัว เต็มยีนส์กนิดได้ไหมจะ ?"

ตอบ "ไม่ได้ค่ะ"

(หน้า ๔๒๐)

๔) ถาม "ตีาย หอมกาแฟ ขอถ้วยได้ไหมคะ ?"

ตอบ "ของคุณ..."

(หน้า ๔๐๓)

๕) ถาม "มีสีกัห้าร้อยไหม ?"

ตอบ "ไม่มี"

(หน้า ๒๗๗)

- ตัวอย่างที่ ๑-๒ ผู้พูดขออนุญาตนั่งและดื่มเหล้า
 ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดขอเติมเหล้าอีก
 ตัวอย่างที่ ๔ ผู้พูดขอกาแฟ ๑ ถ้วย
 ตัวอย่างที่ ๕ ผู้พูดถามผู้ฟังว่ามีเงินไหมเพื่อขอเงินจากผู้ฟัง

๒) แสดงเจตนาถามให้ตอบเพื่อชักชวน

ก) ประโยคที่ผู้ฟังเป็นผู้แสดงกริยา

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ไหม" แสดงเจตนาถามให้ตอบเพื่อชักชวน โดยที่ผู้ฟังเป็นผู้แสดงกริยา ในกรณีที่ผู้พูดต้องการทราบว่าผู้ฟังจะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือไม่ ซึ่งอาจ ตีความได้ว่า ผู้พูดถามเพื่อแสดงเจตนาชักชวนผู้ฟังให้ตัดสินใจว่าจะกระทำตามหรือไม่ โดยที่ผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบมากพอที่จะคาดคะเนได้ว่าผู้ฟังจะตอบรับหรือปฏิเสธ บางประโยค คำชักชวนอาจไม่ได้เสนอสิ่งใดที่ผู้ฟังพอใจ แต่ผู้ฟังต้องการการกระทำอยู่แล้วก็อาจจะตอบรับหรือกระทำตามคำชวนนั้น

ผู้พูดจะกล่าวข้อความที่ผู้พูดต้องการทราบ โดยมีประธานเป็นชื่อผู้ฟังหรือเป็นคำบอกบุรุษที่ ๒ ซึ่งอาจละไปได้ เติมท้ายด้วยคำบอกการถาม "ไหม" และอาจมีคำบอกสถานภาพต่อท้ายหรือไม่ก็ได้ เช่น

๑) ถาม "เขมจะไปไหม ?"

ตอบ "ไปซิจะ...ไป"

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (หน้า ๕๓๕)

๒) ถาม "จะออกมาข้างนอกไหม เดี่ยวจะไปรีบ ?"

ตอบ "ไม่ละ จะนอน"

(หน้า ๕๓๓)

๓) "ไปหาหมอไหม วันนี้ว่างจะไปสั่งให้ ?"

(หน้า ๓๔๘)

๔) "เข้าโรงพิมพ์ใหม่คะ ?"

(หน้า ๕๙๑)

๕) "เปลี่ยนเป็นโจ๊ก ข้าวต้มใหม่คะ ?"

(หน้า ๓๕๗)

๖) "เฮ้ย เขม ทางบอกเราจะเปิดคอลัมน์ให้นาย เอาใหม่
วะ ?"

(หน้า ๑๙๓)

๗) "เป็นหมอใหม่ละ เวลาพ่อแม่แก่ เขมจะได้รักษา"

(หน้า ๑๕๙)

ตัวอย่างที่ ๑-๔ ผู้พูดถามเพื่อชักชวนให้ผู้ฟังทำสิ่งที่ผู้พูดต้องการโดย
ตัวอย่างที่ ๒,๓ มีข้อความ "เดี๋ยวจะไปรับ" และ
"วันนี้ว่างจะไปส่ง" แสดงข้อเสนอซึ่งชักจูงให้ผู้ฟัง
ทำตาม

ตัวอย่างที่ ๕-๗ เป็นการเสนอสิ่งที่ผู้พูดคิดว่าผู้ฟังชอบ หรือเป็น
ประโยชน์ต่อผู้ฟัง

๒. ประโยคที่ผู้ฟังและผู้พูดเป็นผู้แสดงกริยา

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ใหม่" แสดงเจตนาถามให้ตอบเพื่อ
ชักชวนโดยที่ผู้ฟังและผู้พูดเป็นผู้แสดงกริยา ในกรณีที่ผู้พูดต้องการทราบว่าผู้ฟังจะทำ
สิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกับผู้พูดได้หรือไม่ ผู้พูดจะกล่าวข้อความที่ผู้พูดต้องการทราบ โดยมี
ประธานเป็นคำบอกบุรุษที่ ๒ หรือคำบอกบุรุษที่ ๑ พหูพจน์ ซึ่งอาจจะละไปก็ได้ เติม
ท้ายด้วยคำบอกการถาม "ใหม่" และอาจมีคำบอกมาลา "ละ" หรือ คำ
บอกสถานภาพต่อท้ายหรือไม่ก็ได้ และมักจะมีคำว่า "กัน" อยู่ด้วย เช่น

๑. "ไปร้านชวนชิมกันใหม่ ?"

(หน้า ๑๐๖)

๒. "ไปด้วยกันไหม ?"

(หน้า ๒๕)

๓. "เราเอาลูกมาไว้กับเราเลยได้ไหม ?"

(หน้า ๒๔๘)

๔. ถาม "เรามันแก่แล้วต้องใส่แว่นจะ ล้อฟาสพูดไทยไหมละ"

ตอบ "งั้นสั่งมา"

(หน้า ๕๐๕)

ตัวอย่างที่ ๑-๕ ผู้พูดถามเพื่อชักชวนผู้ฟังให้ร่วมทำในสิ่งที่ผู้พูดจะทำ

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดชักชวนผู้ฟังให้ไปรับประทานอาหารที่ร้านชวนชิม
ร่วมกับผู้พูด

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดชักชวนให้ผู้ฟังไปด้วยกันกับผู้พูด

ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดชักชวนให้ผู้ฟังเอาลูกมาอยู่ด้วยกัน

ตัวอย่างที่ ๔ ผู้พูดชักชวนผู้ฟังให้รับประทานอาหารฟาสพูด

ค. ประโยคไม่ได้แสดงเจตนาถามให้ตอบ

๑) แสดงเจตนาขอร้องหรือสั่งอย่างสุภาพ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ไหม" แสดงเจตนาขอร้องหรือสั่งอย่างสุภาพ ในกรณีที่ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังกระทำตาม คำ "ได้ไหม" แสดงความต้องการของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังทำตาม ผู้พูดจะกล่าวข้อความที่ต้องการให้ผู้ฟังกระทำตามโดยมีประธานเป็นชื่อผู้ฟังหรือคำบอกบุรุษที่ ๒ ซึ่งอาจจะไปก็ได้ เติมท้ายด้วยคำบอกการถาม "ไหม" มีคำว่า "ได้" อยู่หน้าคำว่า "ไหม" และอาจมีคำบอกสถานภาพอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ เช่น

๑. "พี่ภาสจัดการให้หน้อยได้ไหมคะ ?"

(หน้า ๕๕)

๒. "เอ็งหยุดทำหน้าที่สื่อเช็กส์ได้ไหม ?"

(หน้า ๑๕๕)

๓. "ลูกฉันเจ็บ ออกไปได้ไหม ?"

(หน้า ๒๔๕)

๔. "วันนี้เดือนกินกาแฟนโวลตินได้ไหม เดือนโตแล้วนี่"

(หน้า ๓๒๘)

๕. "ในตู้เย็นมีเค้ก คุณกินสักชิ้นกับนมสักถ้วยได้ไหม ?"

(หน้า ๕๒๑)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดถูกจับที่ทำหน้าที่สื่อเกี่ยวกับเรื่องเพศ จึงขอร้องผู้ฟังซึ่งเป็นบรรณาธิการใหญ่ให้ช่วยปิดข่าวเพราะไม่ต้องการให้ลูกสาวของตนรู้เรื่อง

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดเป็นเพื่อนสนิทของผู้ฟัง ขอร้องให้ผู้ฟังหยุดทำหน้าที่สื่อเกี่ยวกับเรื่องเพศ เพราะคิดว่าเป็นสิ่งไม่ดี

ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดมีฐานะสูงกว่าผู้ฟัง แต่ขอร้องผู้ฟังให้ออกไป เพราะไม่ต้องการให้ลูกซึ่งเจ็บเพราะผู้ฟังได้รับความสะเทือนใจ

ตัวอย่างที่ ๔ ผู้พูดเป็นแม่มีฐานะสูงกว่าผู้ฟังซึ่งเป็นลูก ต้องการให้ผู้ฟังกินกาแฟน จึงใช้ประโยคนี้แสดงเจตนาสิ่งอย่างสุภาพเพราะไม่ต้องการให้ลูกรู้สึกว่าคุณบังคับ

ตัวอย่างที่ ๕ ผู้พูดเป็นเพื่อนสนิทกับผู้ฟัง เห็นผู้ฟังไม่ยอมกินอะไรเลย จึงขอร้องให้กินขนมและนมบ้าง

๒) แสดงเจตนาที่

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ไหม" แสดงเจตนาที่

ในกรณีที่ผู้พูดแน่ใจว่าผู้ฟังไม่ต้องการให้ผู้พูดกระทำ เพราะจะเกิดผลเสียแก่ผู้ฟัง ผู้พูด

จะกล่าวข้อความที่แน่ใจว่าผู้ฟังไม่ต้องการให้ผู้พูดกระทำ เติมท้ายด้วยคำบอกการ
ถาม "ไหม" และอาจมีประโยคอื่นๆขยายความ ซึ่งแสดงว่าผู้พูดไม่ได้มีเจตนาถาม
ให้ตอบ เช่น

"นายมีสองด้ามวะ ด้ามที่ให้เมียนายใช้ จะให้ฉันบอก
เมียนายไหมว่า นายใช้กับใครมั่ง อีกด้ามหนึ่งก็มีปัญหา...."

จากตัวอย่างเป็นสถานการณ์ที่ผู้พูดกับผู้ฟังโต้เถียงกันอยู่ ผู้พูดถูกผู้ฟัง
เยาะเย้ยจึงไม่พอใจ และผู้พูดคิดว่าตัวเองเหนือกว่าเพราะรู้ความลับของผู้ฟัง จึง
ถามผู้ฟังว่า จะให้บอกเมียของผู้ฟังหรือไม่ ซึ่งผู้พูดแน่ใจว่าผู้ฟังไม่ต้องการให้เป็น
เช่นนั้น

๓) แสดงเจตนาประชด

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ไหม" แสดงเจตนาประชด
ในกรณีที่ผู้พูดรู้สึกไม่พอใจการกระทำของผู้ฟังหรือของผู้อื่น และจะกล่าวประโยคที่
แสดงการกระทำที่ตรงกับที่ผู้พูดไม่พอใจ เติมท้ายด้วยคำว่า "ดี" และ "ไหม" เช่น

๑. "เล่นโฆษณาทางแกงในเสี่ยเลขดีไหม ? ลงหน้าใน...
ทางแกงในทุกยี่ห้อโชว์ "เครื่อง" กันอะร่าอ่วมตุงไปตุงมา
อย่างหนึ่งโฆษณา"

(หน้า ๓๖๑)

๒. "เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรดีไหม ทำจะสั่งเสี่ยกันยาว ?

(หน้า ๔๗๔)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดและผู้ฟังถูกจับที่ทำหนังสือเกี่ยวกับเรื่องเพศ จึง
กล่าวประชดว่าจะไปทำโฆษณาทางแกงในซึ่งน่าเกลียด
กว่า

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้ฟังพูดสั่งเสี่ยชิตยาวคล้ายกับว่าตัวเองจะต้องตาย ผู้
พูดจึงกล่าวประชดว่าให้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรดีกว่า
ผู้พูดเองไม่ต้องการให้ทำเช่นนั้นจริง และแน่ใจว่าผู้ฟัง

ก็ไม่ทำด้วย

๔) แสดงเจตนาหยอกล้อ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ไหม" แสดงเจตนาหยอกล้อ ในกรณีที่ผู้พูดสนิทสนมกับผู้ฟัง และแสดงความปรารถนาให้ผู้ฟังกระทำสิ่งที่แน่ใจว่าผู้ฟังจะไม่ทำหรือทำไม่ได้ แล้วเติมท้ายด้วยคำบอกคำถาม "ไหม" เช่น

๑. "คุณเค็มครับ จะพูดแบบคุณหวานบ้างได้ไหม?"

(หน้า ๓๓๓)

๒. "ว่าง ๆ จะถ่ายรูปคุณหมี้ยมั่ง เอาอย่างชัดไหม?"

(หน้า ๔๐๘-๔๑๙)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้ฟังชื่อ "เชม" แต่ผู้พูดจงใจเรียกเพี้ยนเป็น "เค็ม" แล้วแกล้งบอกให้ผู้ฟังพูดจาอ่อนหวาน ซึ่งผู้พูดก็แน่ใจอยู่แล้วว่าผู้ฟังไม่พูด เพราะไม่ใช่ลักษณะนิสัยของผู้ฟัง ผู้พูดกล่าวประโยคนี้เพื่อหยอกล้อ และแสดงความสนิทสนมกับผู้ฟัง

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดและผู้ฟังมีความสัมพันธ์สนิทสนมกันมาก ผู้พูดเสนอว่าจะถ่ายรูปให้ผู้ฟังและถามว่าต้องการภาพชัดหรือไม่ ซึ่งมีความหมายแฝงว่าจะถ่ายภาพเปลือย ผู้พูดแน่ใจว่าผู้ฟังจะไม่ยอมให้ถ่าย แต่ถามเพื่อหยอกล้อผู้ฟัง

๕) แสดงเจตนาเกริ่นนำก่อนที่จะบอกเล่า

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ไหม" แสดงเจตนาเกริ่นนำก่อนที่จะบอกเล่า ในกรณีที่ผู้พูดต้องการเรียกร้องความสนใจจากผู้ฟังก่อนที่จะบอกเล่าต่อไป ผู้พูดจะกล่าวข้อความซึ่งมีประธานเป็นคำบอกบุรุษที่ ๒ ซึ่งอาจจะได้ มีคำกริยาเป็นกริยาแสดงประสบการณ์ เติมท้ายด้วยคำบอกคำถาม "ไหม" แล้วตามด้วยข้อความที่จะบอกเล่า เช่น

๑. "รู้ไหม ข้าเรียนมหากษัตริย์แล้ว"

(หน้า ๑๗๒)

๒. "คุณรู้ไหม ไอ้พวกเพื่อน ๆ มันบอกว่าคนมีเวรเท่านั้นถึงจะ
แต่งงานกับฉัน..."

(หน้า ๒๓๕)

๓. "แต่คุณรู้ไหม วันที่คุณตื่นห้าโมงเช้า นะคนที่นี้ เขาตั้งใจว่าถ้า
โทรหาจนถึงเที่ยงคุณไม่ตื่น จะไปฟังประตูห้องคุณ"

(หน้า ๒๑๖)

๔. "พี่จำได้ไหม ตอนหนูล้ม พี่เคยโทรศัพท์บอกหนูว่า... ลูกชั้นอึ
หนู! อย่ามัวนอนคร่ำครวญ ราชสีห์จะไม่มีวันร้องเองเป็นอัน
ขาด..."

(หน้า ๑๐๘)

ตัวอย่างที่ ๑-๓ ผู้พูดเกริ่นนำเพื่อจะบอกเล่าสิ่งที่ตนรู้มา ให้ผู้ฟัง
ทราบ

ตัวอย่างที่ ๔ ผู้พูดเกริ่นนำเพื่อจะเตือนความทรงจำของผู้ฟัง

๖) แสดงเจตนาบอกข้อเท็จจริงในทำนองปฏิเสธ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ไหม" แสดงเจตนาบอกข้อ
เท็จจริงในทำนองปฏิเสธ ในกรณีที่ผู้พูดต้องการแสดงความรู้ความคิดเห็นหรือประ
สพการณ์ของผู้พูดต่อบุคคลหรือเรื่องราวที่กล่าวถึง ผู้พูดจะกล่าวข้อความที่เป็นใน
ทำนองปฏิเสธ แล้วเติมท้ายด้วยคำบอกการถาม "ไหม" เช่น

๑. "ค่านับกระดาศ คนมันเคยค่านับ"คน"บ้างไหม ในโลกนี้มีใคร
เคยยอมรับนับถือ "คน" ด้วยกันบ้าง คนสร้างเงิน เงินสร้าง
อำนาจ และ...อำนาจสร้างคน..."

(หน้า ๑๗๗)

๒. "แล้วรายคุณเขมแค่วิตเอาทวิษย์ มันต่างกับรายอื่น ๆ บ้าง
ไหม หนังสือของหล่อนควรเที่ยวสำมะภาคเอามาลงชะมั่ง ให้รู้
 ว่า...สิทธิสตรีมันก้าวหน้าขนาดนั้นนะยะ"

(หน้า ๕๑๐)

ตัวอย่างที่ ๑,๒ ประโยคคำถาม "ไหม" ที่ผู้พูดกล่าวแสดงความ
 คิดเห็นของผู้พูดว่า คนไม่เคยคำนับคนด้วยกัน และ
 เรื่องราวของคุณเขมก็ไม่แตกต่างกับรายอื่น ๆ

๑.๒.๒ ประโยคคำถาม "หรือเปล่า"

ประโยคคำถาม "หรือเปล่า" ประกอบด้วยข้อความนำ
 ที่อาจเป็นประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธก็ได้ เดิมท้ายด้วยคำบอกการถาม "หรือเปล่า"
 และอาจมีคำบอกมาลา "ละ" หรือคำบอกสถานภาพ "คะ จ๊ะ ฯลฯ" อยู่ในประโยค
 ด้วยหรือไม่ก็ได้ ส่วนลักษณะทางความหมายจะตรงตามเกณฑ์กำหนดทั้ง ๕ ข้อ โดย
 เฉพาะข้อที่ ๕ ประโยคคำถาม "หรือเปล่า" มีลักษณะเฉพาะคือผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยว
 กับคำตอบน้อยมากจนไม่สามารถคาดคะเนคำตอบได้ และข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบนั้นผู้
 พูดมิได้รู้มาจากผู้ฟังโดยตรงจึงไม่แน่ใจ ผู้พูดถามเพื่อให้ผู้ฟังตอบรับหรือปฏิเสธได้
 โดยเสรี

คำบอกการถาม "หรือเปล่า" นี้ไม่ใช้กับประโยคที่
 แสดงการคาดคะเนโดยใช้คำบอกความเห็นเชิงคาดคะเน "คง เห็น อาจ" และ
 ไม่ใช้กับคำบ่งเวลา "แล้ว" ที่แสดงว่ากริยานั้นได้เสร็จสิ้นแต่ใช้กับคำบ่งเวลา
 "เคย" ที่แสดงเวลาในอดีตที่ไม่แน่นอนได้

ประโยคคำถาม "หรือเปล่า" แสดงเจตนาของผู้พูด
 แตกต่างกัน ดังนี้

ก. ประโยคแสดงเจตนาถามให้ตอบ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "หรือเปล่า" แสดงเจตนาถามให้ตอบ จะมีข้อความน่าที่เป็นประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธ ในกรณีที่ผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบน้อยมากจนไม่สามารถคาดคะเนคำตอบได้ ผู้พูดไม่แน่ใจจึงถามผู้ฟังเพราะต้องการคำตอบ โดยผู้พูดจะกล่าวข้อความที่ไม่แน่ใจ แล้วเติมท้ายด้วยคำบอกการถาม "หรือเปล่า" อาจมีคำไม่ชี้เฉพาะ "ใคร อะไร ไหน ฯลฯ" หรือคำบอกจำนวน "บ้าง" ซึ่งอาจเปลี่ยนเป็น "มั่ง" อยู่ด้วย เช่น

๑. ถาม "วันนี้คุณหมยนัดกับใครหรือเปล่า?"

ตอบ "มีหนุ่ม ๆ บ้าง แก่ ๆ บ้าง"

(หน้า ๓๗๔)

๒. ถาม "ไปหาหมอมั่งหรือเปล่า?"

ตอบ "ไปจ๊ะ"

(หน้า ๓๖๒)

๓. ถาม "คนใช้ห้องนี้ ย้ายไปไหนหรือเปล่า?"

ตอบ "คนที่ เป็นโรคพิษสุนัขบ้าเรอะคะ"

(หน้า ๑๘๖)

๔. ถาม "ที่นี่มีชาลมบ้างหรือเปล่า?"

ตอบ "ขอ... ลึกแก้วดีกว่า เพี้ยว ๆ นะคะ"

(หน้า ๓๔๕)

๕. ถาม "ไม่สบายหรือเปล่า"

ตอบ "สงสัยว่าผสมสูตรเอ็กนอกรีตผิดมากกว่า"

(หน้า ๗๑)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดถามเพื่อต้องการทราบว่า ผู้ฟังมีนัดกับใครหรือไม่

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดถามเพื่อต้องการทราบว่า ผู้ฟังไปหาหมอมามาก บ้างหรือไม่

ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดถามเพื่อต้องการทราบว่าคนไข้ห้องนี้ไปที่ใด

ตัวอย่างที่ ๔ ผู้พูดถามเพื่อต้องการทราบว่าที่นี่มียาลมหรือไม่

ตัวอย่างที่ ๕ ผู้พูดถามถึงสุขภาพของผู้ฟัง

ข. ประโยคแสดงเจตนาถามให้ตอบและแสดงเจตนาอื่นแฝง

- แสดงเจตนาถามให้ตอบและแสดงว่ามีได้กล่าวหาหรือว่ากล่าว

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "หรือเปล่า" เพื่อแสดงว่ามีได้กล่าวหาหรือว่ากล่าว ในกรณีที่ผู้พูดต้องการแสดงว่าเป็นกลาง ยังมีได้เชื่อข้อมูลที่ ได้รับและถามคำถามเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ฟังตอบรับหรือปฏิเสธได้โดยเสรี ผู้พูดจะ กล่าวข้อความที่ต้องการทราบ แล้วเติมท้ายด้วยคำบอกการถาม "หรือเปล่า" เช่น

ถาม "...หนังสือหนังหาคุณบ้างหรือเปล่า ?"

ตอบ "ดูจะ"

(หน้า ๑๒๔)

จากตัวอย่าง ผู้พูดเห็นผู้ฟังเล่นกับสัตว์เลี้ยง ไม่อ่านหนังสือเตรียม สอบ แต่ก็ไม่ต้องการกล่าวหา จึงถามคำถามให้ผู้ฟังตอบได้โดยเสรี

ค. ประโยคไม่ได้แสดงเจตนาถามให้ตอบ

๑) แสดงเจตนาเกริ่นแสดงความเป็นกลาง

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "หรือเปล่า" เกริ่นนำในกรณีที่ ผู้พูดต้องการแสดงว่าเป็นกลาง แล้วตามด้วยข้อความหรือเรื่องที่ต้องการให้ผู้ฟัง ทราบ เช่น

"คุณรู้หรือเปล่า หนังสือของคุณเป็นพิษเป็นภัยกับเด็ก ?"

(หน้า ๑๐๐)

จากตัวอย่าง ผู้พูดเป็นเจ้าของหน้าที่ตำรวจและผู้ฟังเป็นผู้ต้องหา ผู้พูด มิได้ใช้ประโยคแสดงการกล่าวหาผู้ฟังโดยตรง แต่แสดงความเป็นกลางโดยใช้ ประโยคคำถามซึ่งลงท้ายด้วย "หรือเปล่า"

๒) แสดงเจตนาประชิด

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "หรือเปล่า" ซึ่งไม่ได้แสดงเจตนาถามให้ตอบ แต่แสดงเจตนาประชิด ในกรณีที่ผู้พูดไม่เห็นด้วยกับการกระทำของผู้ฟัง ผู้พูดจะกล่าวข้อความที่ตนไม่เห็นด้วย แล้วเติมท้ายด้วยคำบอกการถาม "หรือเปล่า" เช่น

"งั้นตอนทำงาน แม่ต้องมาคุมด้วยหรือเปล่า ?"

(หน้า ๒๒๒)

จากตัวอย่าง ผู้พูดคิดว่าผู้ที่เป็นผู้ใหญ่และทำงานแล้วย่อมสามารถทำอะไรด้วยตนเองได้ แต่ผู้ฟังซึ่งทำงานแล้วกลับพึ่งแม่ทุกอย่าง ผู้พูดจึงกล่าวประชิดว่า ตอนทำงานแม่คงต้องมาคุมด้วย

๑.๒.๓ ประโยคคำถาม "หรือยัง"

ประโยคคำถาม "หรือยัง" ประกอบด้วยข้อความนำที่เป็นประโยคบอกเล่าเท่านั้น เติมท้ายด้วยคำบอกการถาม "หรือยัง" อาจมีคำบอกสถานภาพ "คะ" "จ๊ะ" ฯลฯ อยู่ด้วยก็ได้ ส่วนลักษณะทางความหมายจะตรงตามเกณฑ์กำหนดทั้ง ๕ ข้อ โดยเฉพาะข้อที่ ๕ ประโยคคำถาม "หรือยัง" มีลักษณะเฉพาะคือผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบน้อยมากจนไม่สามารถคาดคะเนคำตอบได้ และไม่แสดงความมุ่งหวังในเรื่องคำตอบที่ตนต้องการจากผู้ฟังด้วย ผู้พูดเชื่อว่าการกระทำหรือเหตุการณ์ในข้อความนั้นจะต้องเกิดขึ้นแน่ แต่ไม่ทราบว่าจะเกิดไปแล้วหรือจะเกิดขึ้นเมื่อไร จึงถามคำถามเพราะต้องการคำตอบเกี่ยวกับเวลา

ประโยคคำถาม "หรือยัง" แสดงเจตนาของผู้พูดแตกต่างกัน ดังนี้

ก. ประโยคที่แสดงเจตนาถามให้ตอบ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "หรือยัง" แสดงเจตนาถามให้ตอบในกรณีที่ผู้พูดต้องการคำตอบเกี่ยวกับเวลา ผู้พูดจะมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบน้อยมากจนไม่สามารถคาดคะเนได้ จึงกล่าวข้อความที่ตนต้องการทราบคำตอบ แล้วเติมท้าย

ด้วยคำบอกการถาม "หรือยัง" อาจจะมีคำบ่งเวลา "จะ เคย แล้ว จวน"* อยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ แต่ต้องไม่มีคำบอกความเห็นเชิงคาดคะเนหรือคำบ่งเวลา "เพิ่ง กำลัง" ปรากฏอยู่ด้วย เช่น

๑. ถาม "แม่หายหรือยัง ?"

ตอบ "แม่...ไม่...ไม่เป็นไร..."

(หน้า ๓๑๗)

๒. ถาม "คุณจิตรราติดต่อมาหรือยัง ?"

ตอบ "วันนี้คงจะได้เรื่องค่ะ"

(หน้า ๓๕๑)

๓. ถาม "พี่อ่านบทความของคุณปลิว สักองหรือยัง ?"

ตอบ "ยัง เป็นไง"

(หน้า ๑๑๐)

๔. ถาม "การ์ดเชิญสำหรับรับขวัญ "สัญญาลักษณ์" เรียบร้อยหรือยัง ค่ะ ?"

ตอบ "เรียบร้อยแล้วค่ะ"

(หน้า ๔๗๓)

๕. ถาม "การบ้านเสร็จหรือยัง ?"

ตอบ "เรียบร้อยล่องจุนกุนเที่ยง"

(หน้า ๑๒๗)

ทุกตัวอย่าง ผู้พูดถามเพื่อต้องการคำตอบเกี่ยวกับเวลาว่าเหตุการณ์นั้นๆเกิดขึ้นแล้วหรือยัง

* ไม่มีข้อมูลปรากฏในเรื่องไซ่สังคม

ข. ประโยคไม่ได้แสดงเจตนาถามให้ตอบ

- แสดงเจตนาเกริ่นเรื่องราวหรือบอกเหตุผล

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "หรือยัง" ซึ่งไม่ได้แสดงเจตนาถามให้ตอบ แต่จะแสดงเจตนาเกริ่นเรื่องราวหรือบอกเหตุผล ในกรณีที่ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังรับทราบหรือเข้าใจเรื่องบางเรื่อง ผู้พูดจะกล่าวประโยคโดยใช้กริยาซึ่งเป็นกริยาแสดงประสบการณ์ อาจละประธานหรือไม่ก็ได้ แล้วเติมท้ายด้วยคำว่า "หรือยัง"

ผู้พูดถามผู้ฟังโดยไม่คาดคะเนคำตอบ และไม่มุ่งหวังคำตอบ การที่ผู้พูดกล่าวประโยคคำถาม "หรือยัง" แล้วเล่าเรื่องราวต่อทันที ย่อมแสดงว่าผู้พูดมิได้ต้องการคำตอบ แต่ต้องการเกริ่นนำเพื่อบอกเล่าสิ่งที่ตามประโยคคำถามมา เช่น

๑. "เห็นหรือยัง แม้แต่ลูก มันก็ทนไม่ได้"

(หน้า ๕๑๗)

๒. "คราวนี้คุณหมีย เข้าใจมนุษย์แจ่มชัดหรือยัง คุณหมียจะเอาความคิดของคุณหมีย มาตราฐานการดำรงชีวิตแบบคุณหมีย ไปตัดสินไปวางกติกาว่าคนทั้งโลก จะคิดจะทำแบบคุณหมียไม่ได้"

(หน้า ๕๑๘)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดเกริ่นนำเพื่อบอกว่าลูกทนแม่อย่างผู้ฟังไม่ได้

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดเกริ่นนำเพื่อบอกให้ผู้ฟังเข้าใจหลักความจริง

ลักษณะของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ และการแสดง

เจตนาของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ สามารถสรุปให้เห็นได้ดังตารางที่ ๒ และ ๓ ต่อไปนี้

ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่แสดงเจตนาถามให้ตอบ

เกณฑ์	ทางรูปลักษณะของภาษา				ทางความหมาย					
	ข้อความนำ		คำที่ใช้ประโยค		คำตอบสั้น	คำตอบยาว	คำตอบสั้น	คำตอบยาว	คำตอบสั้น	คำตอบยาว
	ขอลง	ปฏิเสธ	คำตอบสั้น	คำตอบยาว						
ประโยคคำถาม	x	x	สั้น	สั้น	x	x	x	x	x	x
ประโยคคำถาม "หรือ"	x	x								
ประโยคคำถาม "ใช่ไหม"	x	x								
ประโยคคำถาม "ไม่ใช่หรือ"	x	x								
ประโยคคำถาม "ไหม"	x	x								
ประโยคคำถาม "หรือเปล่า"	x	x								
ประโยคคำถาม "หรือยัง"	x	x								

๒. ประโยคคำถามแบบให้ตอบเพื่อความ

ประโยคคำถามแบบให้ตอบเพื่อความ เป็นประโยคที่มีคำหรือกลุ่มคำ
ไม่ชี้เฉพาะ เช่น ใคร อะไร ทำไม ที่ไหน อย่างไร ฯลฯ อยู่ในตำแหน่งคำหรือ
กลุ่มคำที่ถามถึง โดยจะมีคำลงท้ายเป็นคำบอกมาลาหรือคำบอกสถานภาพอยู่ด้วยหรือ
ไม่ก็ได้ เช่น

ถาม "ใครพูด"

ตอบ "ผมครับ มนัสวี..."

(หน้า ๒๒๓)

ถาม "คุณเซม...คุณเซมกลัวใคร"

ตอบ "มันไฉนละ คุณหมี้ย...มัน !"

(หน้า ๓๔๘)

ถาม "ดอกอะไรจะ ไม่ใช่นั่นนี่แม่..."

ตอบ "ฝ้ายจ๊ะ"

(หน้า ๓๕๑)

ถาม "เอ๊ะรถตำรวจ...มาทำไม ?"

ตอบ "คันโรงพิมพ์เราละมัง"

(หน้า ๔๘)

ถาม "ที่ไหนขอรับ ?"

ตอบ "คอร์ตฉันเอง !"

(หน้า ๒๖)

ถาม "คุณใช้สูตรไหนละ ?"

ตอบ "คิดเอง"

(หน้า ๗๑)

ถาม "ทำอย่างไรจะ ?"

ตอบ "มีสมาธิชิลูก ถึงจะมีปัญหา"

(หน้า ๔๗๘)

ถาม "ดีจึง เพื่อกล่ะคะ จะทำยังง ?"

ตอบ "ไปตัดที่หลัง"

(หน้า ๔๘๘)

ถาม "ดูเมื่อไไหร่ ?"

ตอบ "เวลาเดินผ่านไปผ่านมา ชมหยุดดูมันทุกที่"

(หน้า ๑๒๔)

ถาม "เรา...จ่ายเงินสดเท่าไไหร่คะ ?"

ตอบ "สี่แสนครับ..."

(หน้า ๓๐๕)

ถาม "คุณจะเอากี่รูป ?"

ตอบ "สอง...หรือ...สาม..."

(หน้า ๔๒)

ถาม "กี่ใโมง ?"

ตอบ "สามใมงฝาแล้วคะ"

(หน้า ๖๖)

ถาม "แล้วนี้จะไม่ร่าไม่เรียนหรือใง ?"

ตอบ "เรียนชิมแม่"

(หน้า ๑๙๐-๑๙๑)

คำไม่ชี้ เฉพาะในประโยคคำถามแบบให้ตอบเนื่อความ อาจแปรเปลี่ยนรูปไปเมื่อใช้ในบทสนทนา ได้แก่ "อ่างไร" เป็น ยังง, ใง "หรืออ่างไร" เป็น หรือใง "ทำไม" เป็น ไม "เมื่อไร" เป็น เมื่อไไหร่ "เท่าไร" เป็น เท่าไไหร่ เช่น

"เงินเดือนที่นี่เป็นยังงั ง ?"

(หน้า ๓๐)

"สีล้างเนื้อเป็นงั งจะพ่อ ?"

(หน้า ๑๔๘)

"แล้วนี้จะไม่ร่าไม่เรียนหรืองั ?"

(หน้า ๑๙๐)

"ไม ?"

(หน้า ๕๐๕)

"เมื่อไหร์เขาจะเอามาให้เซมจะ ?"

(หน้า ๒๙๓)

"ยอดบาลานช์เท่าไหร์ ?"

(หน้า ๑๗๕)

ลักษณะทางความหมายของประโยคคำถามแบบให้ตอบเพื่อความ มีตาม
เกณฑ์กำหนดทางความหมายของประโยคคำถามทั้ง ๕ ข้อ โดยเฉพาะ เกณฑ์ข้อที่ ๕
ประโยคคำถามแบบให้ตอบเพื่อความ จะแสดงว่าผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่
เลย ซึ่งเป็นลักษณะทางความหมายที่ทำให้ประโยคคำถามชนิดนี้แตกต่างจากประโยค
คำถามชนิดอื่นๆ นอกจากนั้น ประโยคคำถามแบบให้ตอบเพื่อความซึ่งมีค่าไม่ชี้เฉพาะ
บอกการถามแตกต่างกัน จะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันออกไป และแสดงให้เห็น
เจตนาของผู้พูดต่างกันออกไปด้วย ดังนี้

๒.๑ ประโยคคำถาม "ใคร"

ประโยคคำถาม "ใคร" จะมีค่าไม่ชี้เฉพาะ "ใคร" แสดงการ
ถาม ใช้ในตำแหน่งเดียวกับคำนามสามัญ อาจมีคำบอกมาลา (เล่า ละนะ นะ)
หรือคำบอกสถานภาพ (คะ จะ ฯลฯ) อยู่ท้ายประโยคก็ได้ และอาจมีเนื้อความ
เป็นบอกเล่าหรือปฏิเสธก็ได้ ส่วนลักษณะทางความหมายก็ตรงตามเกณฑ์กำหนดทั้ง

๕ ข้อ ซึ่งข้อที่ ๕ ประโยคคำถาม "ใคร" แสดงว่าผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่แล้ว และต้องการถามคำถามที่มีความหมายเกี่ยวกับบุคคล ประโยคคำถาม "ใคร" แสดงเจตนาของผู้พูด ได้ดังนี้

๒.๑.๑ ประโยคแสดงเจตนาถามให้ตอบ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ใคร" แสดงเจตนาถามให้ตอบเกี่ยวกับบุคคล ในกรณีที่ผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่แล้ว ผู้พูดจะใช้คำไม่ชี้เฉพาะ "ใคร" ในตำแหน่งเดียวกับคำนามสามัญที่หมายถึงบุคคล ทำหน้าที่ประธานกรรมตรง หรือกรรมรองของประโยค อาจมีคำบอกมาลาหรือคำบอกสถานภาพอยู่ท้ายประโยคหรือไม่ก็ได้

ก. "ใคร" ทำหน้าที่ประธานของประโยค

ผู้พูดอาจใช้ประโยคคำถามที่ "ใคร" ทำหน้าที่ประธานของประโยค ในกรณีที่ผู้พูดต้องการทราบเกี่ยวกับบุคคลที่แสดงกริยา ผู้พูดจะกล่าวประโยคที่มี "ใคร" อยู่หน้าคำกริยา และอาจจะลงท้ายด้วยคำบอกมาลาหรือคำบอกสถานภาพก็ได้ เช่น

๑. "ใคร สอบได้ที่หนึ่ง ?"

(หน้า ๗๓)

๒. "ใคร พูด ?"

(หน้า ๒๒๓)

๓. "อาหารเข้าใคร จะทำ ?"

(หน้า ๒๗๖)

๔. "เอ๊ะใคร มาจ๊ะ ?"

(หน้า ๓๒๐)

ตัวอย่างทั้งหมด "ใคร" ทำหน้าที่ประธานของประโยค และถามเกี่ยวกับบุคคลที่แสดงกริยาในประโยค

ข. "ใคร" ทำหน้าที่กรรมตรงของประโยค

ผู้พูดอาจใช้ประโยคคำถามที่ "ใคร" ทำหน้าที่กรรมตรงของประโยค ในกรณีที่ผู้พูดต้องการทราบเกี่ยวกับบุคคลที่รับกริยาของประโยค ผู้พูดจะกล่าวประโยคที่มี "ใคร" อยู่ในตำแหน่งหลังคำกริยา อาจจะเป็นประธานของประโยคก็ได้ และอาจจะลงท้ายด้วยคำบอกมาลาหรือคำบอกสถานภาพก็ได้ เช่น

๑. "คุณกลัวใครนะ ?"

(หน้า ๓๓๑)

๒. "มาเยี่ยมใครคะ ?"

(หน้า ๑๘๖)

ตัวอย่างทั้งหมด "ใคร" ทำหน้าที่กรรมตรงของประโยค และถามเกี่ยวกับบุคคลที่รับกริยาในประโยค

ค. "ใคร" ทำหน้าที่กรรมรองของประโยค

ผู้พูดอาจใช้ประโยคคำถามที่ "ใคร" ทำหน้าที่กรรมรองของประโยค ในกรณีที่ผู้พูดต้องการทราบเกี่ยวกับบุคคลที่เป็นเจ้าของหรือมีส่วนร่วมในการกระทำนั้นๆ ผู้พูดจะกล่าวประโยคที่มี "ใคร" อยู่หลังคำบุพบท เช่น

๑. "คุณรู้ไหมถ้าเราฟังลงคราวนี้จะมีประโยชน์แก่ใคร ?"

(หน้า ๓๔๙)

๒. "งั้นคุณจะไปกับใคร ?"

(หน้า ๕๔)

ตัวอย่างทั้งหมด "ใคร" ทำหน้าที่กรรมรองของประโยค และถามเกี่ยวกับบุคคลที่ได้รับผลประโยชน์และมีส่วนร่วมในการกระทำ

๒.๑.๒ ประโยคไม่ได้แสดงเจตนาถามให้ตอบ

ก. ผู้พูดแสดงเจตนาบอกแล้ว

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ใคร" เพื่อแสดง

เจตนาบอกเล่า ในกรณีที่ผู้พูดต้องการแสดงความไม่สนใจเกี่ยวกับบุคคล ผู้พูดจะกล่าวข้อความเป็นประโยคที่มีคำว่า "ใคร" โดยมีข้อความที่แสดงความไม่สนใจอยู่ก่อนหรือหลังประโยคที่มีคำว่า "ใคร" เช่น

๑. "คุณจะถูกเรื่องลูกกับใคร ฉันไม่ใส่ใจเหมือนกัน"

(หน้า ๓๙๐)

๒. "ไม่ทราบชื่ะว่าใครใส่ไข่ แบบนี้คงมีแน่....."

(หน้า ๕๕)

ตัวอย่างที่ ๑ มีข้อความเพิ่มหลังประโยคคำถาม "ใคร" เพื่อบอกว่าผู้พูดไม่ใส่ใจเรื่องนั้นๆ

ตัวอย่างที่ ๒ มีข้อความเพิ่มหน้าประโยคคำถาม "ใคร" เพื่อบอกสิ่งที่คุณพูดไม่ทราบ

๒. ผู้พูดแสดงเจตนาคัดค้าน

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ใคร" แสดงเจตนาคัดค้าน ในกรณีที่ผู้พูดต้องการแสดงความไม่เห็นด้วย ผู้พูดจะกล่าวข้อความที่ตนไม่เห็นด้วย เป็นประโยคที่มีคำว่า "ใคร" เช่น

๑. "ใครจะ จะดันเป็นผิวเป็นเมียกัน โดยไม่รู้อะไรกัน
เลย ?"

(หน้า ๑๙๘)

๒. "ก็ใครเป็นคนบอกว่า หน้าทีไหนมันของผู้ชาย หน้าทีไหนมันเป็นผู้หญิง ?"

(หน้า ๑๙๐)

๓. "แล้วเคยมีใครกลัวพระออกมาบ้างละคะ ผิดกับเจ้าแม่กาลี คนต้องกราบไหว้บูชาเช่นสังเวศเพราะกลัวลงโทษ....."

(หน้า ๘๘)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดค้านว่าไม่มีใครเป็นสามภรรยากันโดย
ไม่รู้อะไรกันเลย

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดค้านว่าไม่มีใครบอกเช่นนั้น

ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดค้านว่าไม่มีใครเคยกลัวพระอุมา

ค. ผู้พูดแสดงเจตนาหยอกล้อ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ใคร" แสดงเจตนา
หยอกล้อ ในกรณีที่ผู้พูดและผู้ฟังสนิทสนมกัน ผู้พูดใช้คำไม่ชี้เฉพาะ "ใคร" ให้
หมายถึงผู้ฟัง เช่น

"สวัสดีครับ บทความเรื่องรัฐธรรมนูญของใคร แชนบออย่า
บอกใคร...."

(หน้า ๑๖)

จากตัวอย่าง ผู้พูดคิดว่า บทความเรื่องนี้เป็นของผู้ฟัง จึง
มิได้คิดจะถามให้ตอบว่าเป็นของใคร ผู้พูดเพียงแต่ต้องการหยอกล้อผู้ฟังว่า เขียน
บทความได้ "แชนบ" จริงๆ

๒.๒ ประโยคคำถาม "อะไร"

ประโยคคำถาม "อะไร" จะมีคำไม่ชี้เฉพาะ "อะไร"
แสดงการถาม ใช้ในตำแหน่งเดียวกับคำนามสามัญที่หมายถึงสิ่งต่างๆ อาจมีคำบอก
มาลา (เล่า ละ นะ นะ) หรือคำบอกสถานภาพ (คะ จ๊ะ ฯลฯ) อยู่ท้ายประโยค
ก็ได้ และอาจมีเนื้อความเป็นบอกเล่าหรือปฏิเสธก็ได้ ส่วนลักษณะทางความหมายก็
ตรงตามเกณฑ์กำหนดทั้ง ๕ ข้อ ซึ่งข้อที่ ๕ ประโยคคำถาม "อะไร" แสดงว่าผู้พูด
ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่แล้ว จึงใช้คำไม่ชี้เฉพาะ "อะไร" ถามคำถามที่มี
ความหมายเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ประโยคคำถาม "อะไร" แสดงเจตนาของผู้พูดได้ ดังนี้

๓.๓.๑ ประโยคแสดงเจตนาถามให้ตอบ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "อะไร" แสดงเจตนาถามให้ตอบเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในกรณีที่ผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่แล้ว ผู้พูดจะใช้คำไม่ชี้เฉพาะ "อะไร" ในตำแหน่งเดียวกับคำนามสามัญที่หมายถึงสิ่งต่างๆ "อะไร" จะทำหน้าที่ประธาน กรรม หรือคำขยายในประโยค อาจมีคำบอกมาลาหรือ คำบอกสถานภาพอยู่ที่ท้ายประโยคหรือไม่ก็ได้

ก. "อะไร" ทำหน้าที่ประธานของประโยค

ผู้พูดอาจใช้ประโยคคำถามที่ "อะไร" ทำหน้าที่ประธานของประโยค ในกรณีที่ผู้พูดต้องการทราบเกี่ยวกับสิ่งที่แสดงกริยา ผู้พูดจะกล่าวประโยคที่มี "อะไร" อยู่หน้าคำกริยา และอาจจะลงท้ายด้วยคำบอกมาลาหรือคำบอกสถานภาพก็ได้ เช่น

ถาม "อะไรร่อย ?"

ตอบ "ไม่ทราบซิคะ"

จากตัวอย่าง "อะไร" ทำหน้าที่ประธานของประโยคและถามถึงสิ่งที่มีร่อย

ข. "อะไร" ทำหน้าที่กรรมตรงของประโยค

ผู้พูดอาจใช้ประโยคคำถามที่ "อะไร" ทำหน้าที่กรรมตรงของประโยค ในกรณีที่ผู้พูดต้องการทราบเกี่ยวกับสิ่งที่รับกริยาของประโยค ผู้พูดจะกล่าวประโยคที่มี "อะไร" อยู่หลังคำกริยา อาจจะลงท้ายด้วยคำบอกมาลาหรือคำบอกสถานภาพก็ได้ เช่น

๑. "เลิกอะไรคะ ?"

๒. "วี...ทำอะไร ?"

(หน้า ๒๘๖)

๓. "มีอะไรที่บ้านเรา ?"

(หน้า ๒๘๖)

๔. "กลัวอะไรลูก ?"

(หน้า ๓๓๒)

๕. "อ้าว แล้วไปเลือกอะไร ?"

(หน้า ๑๖๕)

๖. "ชื่ออะไรจ๊ะ ?"

(หน้า ๑๘๗)

ตัวอย่างทั้งหมด "อะไร" ทำหน้าที่กรรมตรงของประโยค และถามถึงสิ่งที่รับกริยานั้น

นอกจากนี้ เสียงของคำไม้ชี้เฉพาะ "อะไร" อาจแปร

เปลี่ยนไป เช่น

"ทำอารายหือ...?"

(หน้า ๒๖๕)

"เขาเรียกอะไรนะ ?"

(หน้า ๘๒)

ข้อสังเกต ถ้าคำไม้ชี้เฉพาะ "อะไร" ตามหลังกริยา "เป็น" ผู้พูดจะ แสดงเจตนาถามถึงอาชีพหรืออาการที่ไม่ปกติของผู้ฟัง เช่น

๑. ถาม "เขมโตชั้นจะเป็นอะไร ?"

ตอบ "เป็นทหารอย่างพ่อ"

(หน้า ๑๕๕)

๒. ถาม "แม่...แม่เป็นอะไรจ๊ะ ?"

ตอบ "แม่ตกใจ"

(หน้า ๓๒๗)

๓. ถาม "เดือนเป็นอะไร ?"

ตอบ "เขาว่า...ไม่สบาย..."

(หน้า ๔๓๓)

๔. ถาม "ศึรหะเป็นอะไรบ้าง ?"

ตอบ "เช็คแล้วครับ ไม่มีอะไร รับรอง"

(หน้า ๔๕๐)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดถามถึงอาชีพในอนาคตของผู้ฟัง

ส่วนตัวอย่างที่ ๒-๔ ถามถึงอาการของผู้ฟังหรือผู้ที่กล่าวถึง

ค. "อะไร" ทำหน้าที่ขยายคำในประโยค

ผู้พูดอาจใช้ประโยคคำถามที่ "อะไร" ทำหน้าที่ขยายคำในประโยค ในกรณีที่ผู้พูดต้องการทราบเกี่ยวกับของสิ่งนั้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้พูดจะกล่าวประโยคที่มี "อะไร" อยู่หลังคำนามหรือคำแยกประเภท* และอาจลงท้ายด้วยคำบอกสถานภาพหรือไม่ก็ได้ เช่น

๑. ถาม "ดอกอะไรจ๊ะ ไม่ใช่หนูนี่แม่..."

ตอบ "ฝ้ายจ๊ะ"

(หน้า ๓๕๑)

๒. ถาม "บอกมาก่อน เรื่องอะไร ?"

[ผู้ฟังคลี่หนังสือพิมพ์ราชวันให้ดู]

(หน้า ๓๕๖-๓๕๗)

* ไม่มีข้อมูลปรากฏในเรื่องโซ่สังคม

๓. ถาม "เสียง...เสียงอะไรคะ ?"

ตอบ "มัน..."

(หน้า ๔๑๑)

๔. ถาม "แม่จะกินยาอะไร เดือนไม่รู้"

ตอบ "ยาให้หลับ ที่มีรูปตานะลูก"

(หน้า ๓๑๕-๓๑๖)

๕. ถาม "ข้าวอะไรคะ ?"

ตอบ "นายผมท้องเสียบ"

(หน้า ๓๓๕)

๖. ถาม "คดอะไรละ ?"

ตอบ "คดลึกใจจะ ทำหัวแหวนก็ได้"

(หน้า ๑๕๓)

๗. ถาม "เฮ้ย...ตัวอะไรวะ ?"

ตอบ "จิ้งจกวะ"

(หน้า ๑๗๔)

ตั้งอย่างที ๑-๗ "อะไร" อยู่หลังคำนาม และถามลักษณะ
ของนามนั้น

๒.๒.๒ ไม่ได้แสดงเจตนาถามให้ตอบ

ก. ผู้พูดแสดงเจตนาบอกเล่า

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "อะไร" เพื่อแสดงเจตนา

บอกเล่า ในกรณีที่ ผู้พูดต้องการแสดงความไม่สนใจเกี่ยวกับสิ่งนั้น ที่หมายถึงสิ่ง
ต่างๆทั่วไป ผู้พูดจะกล่าวข้อความที่เป็นประโยคที่มีคำว่า "อะไร" โดยมีข้อความเพิ่ม
เข้ามาหน้าหรือหลังประโยคคำถาม "อะไร" เพื่อแสดงเจตนาบอกเล่า เช่น

๑. "ทำอะไรต้องมีระเบียบ"*

(หน้า ๑๓๓)

๒. "เดือนมีอะไรให้แม่"

[สิ่งที่เด็กหญิงดึงจากกระเป๋ากระโปรง ส่งให้พี่นางยิ้ม
อย่างตื่นเต้น เป็นกรอบรูปสี่เหลี่ยมประดิษฐ์จากไม้ขีด
ใหญ่ไม่เกินกว่ามือ...]

"รูปแม่..."

(หน้า ๘๘)

๓. "เราจะมีเราจะหาอะไรรองท้องกันก่อน"

(หน้า ๓๘๖)

๔. "คงจะนอนกระดิกตื่นวางแผนอะไรซะมากกว่า"

(หน้า ๕๐๘)

๕. "เขมนอนคิดๆอะไรนะแม่"

(หน้า ๑๖๘)

๖. "ฉันอยากให้คนอ่านรู้ว่า ฉันคิดอะไร และ ฉันอยาก
ให้เขาคิดอะไรบ้าง"

(หน้า ๘๖)

ตัวอย่างที่ ๑ มีข้อความเพิ่มในส่วนหลังของประโยคคำถาม
"อะไร" ทำให้กลายเป็นประโยคแจ้งให้ทราบ และความหมายของประโยค"อะไร"
ไม่ได้ต้องการให้ผู้พูดตอบเกี่ยวกับสิ่งของ แต่เป็นการบอกว่าจะทำอะไรก็ตามต้อง
มีระเบียบ

* ข้อความที่ขีดเส้นใต้มีลักษณะเป็นประโยคคำถาม แต่เมื่อมีข้อความนำ
หรือตามหลังมา เจตนาของประโยคจะแปรเปลี่ยนไป

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดทราบอยู่แล้วว่ามีสิ่งใดจะให้แต่ใช้ประโยค "อะไร" บอกให้ทราบโดยไม่มีที่เฉพาะ ผู้ฟังจะได้สนใจ

ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดบอกให้ผู้ฟังทราบว่า จะแวะรับประทานอาหารก่อน

ตัวอย่างที่ ๔ ผู้พูดต้องการบอกว่า ตนคาดคะเนเกี่ยวกับผู้ที่กล่าวถึงอย่างไร มีคำ "คงจะ" แสดงการคาดคะเนของผู้พูด และข้อความ "ซะมากกว่า" แสดงความมั่นใจ

ตัวอย่างที่ ๕ ผู้พูดต้องการบอกว่า กำลังนอนคิดเรื่องต่างๆ

ตัวอย่างที่ ๖ ผู้พูดบอกให้รู้เกี่ยวกับความต้องการของตน

ข. ผู้พูดแสดงเจตนาคัดค้าน

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "อะไร" แสดงเจตนาคัดค้าน ในกรณีที่ผู้พูดต้องการแสดงความไม่เห็นด้วย ผู้พูดจะกล่าวข้อความที่ตนไม่เห็นด้วยเป็นประโยคที่มีคำว่า "อะไร" เช่น

๑. "อีกอย่าง... เขมไม่มีวันคิดจะทำบุญซี ได้มาจะมี
ประโยชน์อะไร เอามาแปะไว้ข้างฝาเท่านั้นเอง"

(หน้า ๑๙๖)

๒. "จบอักษร ๆ จะออกมาทำอะไร อย่างเก่งก็เป็นครูบาอาจารย์ แล้วหน้าหน้าอย่างเราเป็นครูสอนใครเขาได้"

(หน้า ๑๖๖)

๓. "มาคร่ำครวญอยู่ทำไม มันได้อะไรขึ้นมาบ้าง"

(หน้า ๔๔๕)

๔. "เธอจะขำรอยเจ็บอยู่เช่นนี้เรื่อยไป แล้วจะได้อะไร
ขึ้นมา ?"

(หน้า ๑๖)

๕. "คุณผ่านจุดตายมาแล้ว ผ่านการพินาศอย่างระเนระนาดมาแล้ว เต็มวันคุณยืนอยู่ตรงนั้นได้ หมิ่นเหม่อันตราย แต่...คุณไม่กลัวอย่างนี้...วันนี้..คุณจะกลัวอะไรอีก ?"

(หน้า ๕๐๘)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดไม่ได้มีเจตนาถามว่า มีประโยชน์อะไร แต่ต้องการคัดค้านโดยการปฏิเสธว่าใบปริญญาทางบัญชี ไม่มีประโยชน์สำหรับตัวผู้พูด

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดคัดค้านผู้ฟังที่จะเลือกเรียนอักษรศาสตร์ โดยแสดงความคิดเห็นความเชื่อที่แท้จริงของตนว่า จบอักษร ฯ ไม่สามารถทำอะไรได้นอกจากเป็นครู

ตัวอย่างที่ ๓-๔ ผู้พูดเจตนาจะกล่าวคัดค้านผู้ฟังว่า การทำเช่นนั้น ไม่ได้อะไรขึ้นมาเลย

ตัวอย่างที่ ๕ ผู้พูดไม่ได้ต้องการถามผู้ฟังว่าจะกลัวสิ่งใดอีก แต่ต้องการคัดค้านผู้ฟังว่า สิ่งที่คุณกลัวขึ้นมาทั้งหมดยืนยันได้ว่าผู้ฟังไม่ต้องกลัวอะไรอีก

ค. ผู้พูดแสดงเจตนาโกรธหรือไม่พอใจ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "อะไร" แสดงความรู้สึกไม่พอใจ ในกรณีที่ผู้พูดต้องการแสดงความไม่พอใจต่อการกระทำของผู้ฟังหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ผู้พูดจะกล่าวประโยคที่มีคำว่า "อะไร" อยู่ด้วย และอาจลงท้ายด้วยคำบอกมาลาหรือคำบอกสถานภาพหรือไม่ก็ได้ เช่น

๑. "อะไรนะ แม่เขมวรรณ มมเอเท่ากับมมห้องอะไรของเธอ ?"

(หน้า ๑๗๕)

๒. "อะไรของนายวะ ไอ้เหม ?" บรรณาธิการผู้เป็นเพื่อน โยนต้นฉบับเขียนลายมือชุกชุกชิก ชีดฆ่าเต็มให้ดู

(หน้า ๒๓๓)

๓. "เรียนอะไรลงมานั่งอยู่ที่สนามนี้"

(หน้า ๑๗๘)

๔. "เวลาสวดมนต์พูดอะไรนะ"

(หน้า ๑๓๐)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดไม่พอใจที่สอนไปแล้วผู้ฟังยังตอบไม่รู้เรื่อง

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดแสดงความไม่พอใจที่ผู้ฟังเอางานเขียนที่ไม่ดีมาให้ตรวจ

ตัวอย่างที่ ๓ ถึงเวลาเรียนแล้วผู้ฟังยังนั่งอยู่ที่สนาม ผู้พูดจึงไม่พอใจ

ตัวอย่างที่ ๔ ผู้พูดไม่พอใจที่เวลาสวดมนต์ ผู้ฟังก็ยังพูดคุยกัน

คำว่า "อะไร" อาจปรากฏหลังคำว่า "หา" ผู้พูดอาจกล่าวถึงพฤติกรรมที่ผู้พูดไม่พอใจ เดิมท้ายด้วย "หาอะไร" ทำให้กลายเป็นประโยคคำถาม ใช้บ่งแสดงความโกรธหรือรำคาญ เช่น

๑. "ไว้ย บ๊ีบแดรเร่งหาอะไรวะ เพื่อนกูเพิ่งท้อง ยังไม่คลอด ยังไม่ต้องรีบ"

(หน้า ๒๕๐)

๒. "จะมีว่าพูดหาหอกอะไรวะ จะทำอะไรก็ทำไปหรือจะเอาเท่าไรก็ว่ามา"

(หน้า ๕๑๙)

๓. "เวรกรรม ผู้หญิงยิ่งเร็วแต่ๆไม่รู้จะกินเข้าไปหาตะหวัก ตะบวยอะไร กินเหล้ายังกะกินน้ำ"

(หน้า ๖๑)

๔. "ฮายนี่... ยุ่งฉิบ จะมาหาโอหวักโอบวยอะไรฉิบนะ"

(หน้า ๔๓๐)

- ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดแสดงความโกรธที่ถูกบีบแตรเร่ง
- ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดแสดงความโกรธที่ผู้ฟังพูดยืดยาวอ้อมค้อม
- ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดแสดงความโกรธผู้หญิงที่กล่าวถึงซึ่งดื่มเหล้ามากจนเมามาย
- ตัวอย่างที่ ๔ ผู้พูดแสดงความโกรธผู้ที่มาหา

๒.๓ ประโยคคำถาม "ไหน"

ประโยคคำถาม "ไหน" จะมีคำไม่ชี้เฉพาะ "ไหน" แสดงการถาม โดยคำไม่ชี้เฉพาะ "ไหน" อาจปรากฏอยู่ที่ปลายประโยค เช่น เราจะเริ่มกันที่ไหน หรือปรากฏอยู่ต้นประโยค เช่น ไหนคะใบหย่า อาจมีคำบอกมาลา "เล่า ละ นะ นะ" หรือคำบอกสถานภาพ "คะ จะ ฯลฯ" อยู่ที่ปลายประโยคหรือไม่ก็ได้ ประโยคคำถาม "ไหน" จะมีเนื้อความเป็นบอกเล่าหรือปฏิเสธก็ได้

ลักษณะทางความหมายก็ตรงตามเกณฑ์กำหนดทั้ง ๕ ข้อ ซึ่งข้อที่ ๕ ประโยคคำถาม "ไหน" แสดงว่า ผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่เลย และต้องการถามคำถามเกี่ยวกับสถานที่หรือบ่งลักษณะของคำนาม ประโยคคำถาม "ไหน" แสดงเจตนาของผู้พูด ได้ดังนี้

๒.๓.๑ ประโยคแสดงเจตนาถามให้ตอบ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ไหน" แสดงเจตนาถามให้ตอบ ในกรณีที่ผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่เลย และต้องการคำตอบเกี่ยวกับสถานที่ ลักษณะหรือชนิดของคำนาม

ก. แสดงเจตนาถามให้ตอบเกี่ยวกับสถานที่

ประโยคคำถาม "ไหน" ที่แสดงเจตนาถามให้ตอบเกี่ยวกับสถานที่ จะมีคำไม่ชี้เฉพาะ "ไหน" อยู่หลังคำเชื่อมหรือในบางกรณีก็ไม่มีคำเชื่อม บางกรณีอยู่ที่ปลายประโยค บางกรณีก็อยู่ต้นประโยค อาจมีคำบอกมาลาหรือคำบอกสถานภาพอยู่ที่ปลายคำไม่ชี้เฉพาะ "ไหน" ก็ได้ เช่น

๑. ถาม "เราจะเริ่มกันที่ไหน ?"

ตอบ "โอเรียนเต็ล"

(หน้า ๒๒๖)

๒. ถาม "ที่ไหนขอรับ ?"

ตอบ "คอร์ตฉันเอง"

(หน้า ๒๖)

๓. ถาม "ไปไหน ?"

ตอบ "โรงพยาบาล..."

(หน้า ๔๓๓)

๔. ถาม "เที่ไหน ?"

ตอบ "เพื่อนๆเขาจะไปที่บ้านเรา"

(หน้า ๑๗๙)

๕. ถาม "เยอะจัง จะเอามาจากไหนล่ะ ?"

ตอบ "อ้าวก็รวบจะตายที่ดินที่ชายอีกล่ะ ที่
อยู่นั้นไง"

(หน้า ๕๒๕)

๖. ถาม "ไหนคะ เข้นตรงไหนบ้าง ?"

[ลายเซ็นทุกตัวมั่นคง รวดเร็วโดยไม่ลังเล]

(หน้า ๓๐๕)

๗. ถาม "ไหนคะ ใบหยา ?"

ตอบ "ต้องไปอาเกอครบ แต่ไม่เป็นใร วัน
หลังทำได้..."

(หน้า ๓๐๕)

๘. ถาม "ไหนดเงิน ?"

[หญิงสาวหยิบธนบัตรออกมา]

(หน้า ๒๔๗)

ตัวอย่างที่ ๑-๒ "ไหน" ปรากฏหลังคำเชื่อม "ที่" และอยู่
ต้นและท้ายประโยคตามลำดับ

ตัวอย่างที่ ๓-๔ ละคำเชื่อม "ที่" หน้าคำ "ไหน" และ
"ไหน" อยู่ท้ายประโยค

ตัวอย่างที่ ๕ "ไหน" ปรากฏหลังคำเชื่อม "จาก" และ
อยู่ท้ายประโยค

ตัวอย่างที่ ๖ "ไหน" ปรากฏต้นประโยคและปรากฏหลัง
คำเชื่อม "ตรง" ท้ายประโยค

ตัวอย่างที่ ๗-๘ "ไหน" ขึ้นต้นประโยคตามด้วยคำนาม
ประโยคทั้งหมดถามเกี่ยวกับสถานที่

ข. แสดงเจตนาถามให้ตอบเพื่อบ่งลักษณะและชนิดของคำนาม
ประโยคคำถาม "ไหน" ที่แสดงเจตนาถามให้ตอบเพื่อบ่ง

ลักษณะและชนิดของคำนาม จะมีคำไม่ชี้เฉพาะ "ไหน" อยู่หลังคำนามหรือคำแยก
ประเภท อาจมีคำบอกมาลาหรือคำบอกสถานภาพอยู่ท้ายประโยคหรือไม่ก็ได้ เช่น

๑. ถาม "คุณใช้สูตรไหนล่ะ ?"
ตอบ "คิดเอง"

(หน้า ๗๑)

๒. ถาม "จะให้ลูกทดแทนวิธีไหนล่ะ ?"

ตอบ "อ้าว...ก็มันเป็นสาวแล้ว หน้าตามันก็ดี วิชาก็
พอมิใครมาขอฐานะ เขาดีก็ให้เขาไป !"

(หน้า ๔๔๒)

ตัวอย่างที่ ๑-๒ คำไม่ใช่เฉพาะ "ไหน" ปรากฏหลังคำนาม
ได้ เพราะคำแยกประเภทกับคำนามซ้ำกัน
ผู้พูดถามผู้ฟังเพื่อให้ระบุว่า ผู้ฟังใช้สูตรไหน
และจะให้ลูกทดแทนด้วยวิธีใด

ข้อสังเกต ประโยคคำถาม "ไหน" ที่แสดงเจตนาถามให้ตอบ เพื่อ
บ่งคำนาม ผู้ฟังอาจจะไม่ตอบ แต่ย้อนถามกลับได้ เช่น

๑. ถาม "ฉบับไหนครับ ?"

ตอบ "มีกี่ฉบับล่ะ ?"

(หน้า ๗๖)

๒. ถาม "คุณจะทำตั้งแต่เล่มไหนล่ะคะผู้พัน ?"

ตอบ "เอาเชียร์บุ๊กของเราเปิดเล่มดีไหมคะ"

(หน้า ๕๐)

ตัวอย่างที่ ๑-๒ คำไม่ใช่เฉพาะ "ไหน" ปรากฏหลังคำ
แยกประเภท ผู้พูดถามผู้ฟังเพื่อให้ระบุว่า
เป็นฉบับไหนและเล่มไหน แต่ผู้ฟังไม่ตอบ
กลับย้อนถามผู้พูด

ค. แสดงเจตนาถามให้ตอบเกี่ยวกับเวลา

ประโยคคำถาม "ไหน" ที่แสดงเจตนาถามให้ตอบเกี่ยวกับ
เวลา จะมีคำชี้เฉพาะ "ไหน" อยู่หลังคำนามบอกเวลา หรือคำเชื่อมบอกเวลา
อาจมีคำบอกมาลา หรือคำบอกสถานภาพอยู่ท้ายประโยคด้วยหรือไม่ก็ได้ เช่น

๑. ถาม "จะกลับเข้าโรงเรียนวันไหนคะ ?"

ตอบ "คงวันนี้คะ"

(หน้า ๓๓๖-๓๓๗)

๒. ถาม "แล้วเราจะเก็บชองกันตอนไหนล่ะ ?"

ตอบ "ตอนรดน้ำก็ รดน้ำแล้วให้เขาไปเลย"

(หน้า ๘๗๙)

๓. ถาม "แม่แต่งตอนไหนจะ ?"

ตอบ "ตอนเดือนให้แม่เล่าละจะ"

(หน้า ๘๘๑)

ตัวอย่างที่ ๑ คำไม้ชี้เฉพาะ "ไหน" ปรากฏหลังคำนาม
บอกเวลา "วัน"

ตัวอย่างที่ ๒-๓ คำไม้ชี้เฉพาะ "ไหน" ปรากฏหลังคำเชื่อม
บอกเวลา "ตอน"

ประโยคทั้งหมดถามเกี่ยวกับเวลา

ง. แสดงเจตนาถามให้ตอบเกี่ยวกับเหตุผล

ประโยคคำถาม "ไหน" ที่แสดงเจตนาถามให้ตอบเกี่ยวกับ
เหตุผล จะมีคำไม้ชี้เฉพาะ "ไหน" อยู่ต้นประโยค ตามด้วยข้อความ ซึ่งมีคำเชื่อม
"ว่า" อยู่ด้วย ข้อความดังกล่าวเป็นข้อมูลเดิมของผู้พูด และขัดแย้งกับสิ่งที่ผู้ฟังทำ
อยู่ ผู้พูดจึงถามคำถามเพื่อต้องการคำอธิบายเหตุผลของการกระทำที่ตรงข้ามกับ
ข้อมูลเดิม เช่น

๑. ถาม "ไหนคุณทำไมชอบกุหลาบ ?"

ตอบ "ก็ใช่..."

(หน้า ๒๖)

๒. ถาม "ไหนว่าจะทำการบ้าน เล่นกับหมาอีกแล้ว"

ตอบ "เขมไม่ได้เล่น มันทะเลาะกันเอง"

(หน้า ๑๒๖)

๓. ถาม "นั่นไง ไหนว่าเสร็จ ?"

ตอบ "ไม่ได้ส่งพวงนี่จะ ส่งมะวันต่างหาก"

(หน้า ๑๒๗)

ตัวอย่างที่ ๑-๓ ผู้พูดถามเพื่อให้ผู้ฟังอธิบายเหตุผลที่ทำให้การกระทำของผู้ฟังขัดแย้งกับข้อมูลเดิมที่ผู้พูดได้รับ ในตัวอย่างที่ ๑ ผู้ฟังบอกไม่ชอบกุหลาบแต่ชอบกุหลาบช่อใหญ่มาด้วย ในตัวอย่างที่ ๒ ผู้ฟังบอกว่าจะทำการบ้านแต่ผู้พูดเห็นว่ากำลังเล่นอยู่กับสุนัข และในตัวอย่างที่ ๓ ผู้ฟังบอกว่าการบ้านเสร็จแล้ว แต่ผู้พูดยังเห็นผู้ฟังทำค้างอยู่

๓.๓.๒ ประโยคไม่ได้แสดงเจตนาถามให้ตอบ

๑) แสดงเจตนาบอกเล่า

ประโยคที่มีคำว่า "ไหน" เรามิได้ถือเป็นประโยคคำถามเสมอไป บางประโยคถือเป็นประโยคบอกเล่า เมื่อมีข้อความเพิ่มเข้ามาข้างหน้าหรือข้างหลังของประโยค "ไหน" จึงแสดงว่าผู้พูดมิได้แสดงเจตนาถามให้ตอบ แต่ต้องการบอกเล่าข้อความนั้นให้ผู้ฟังทราบ เช่น

๑. "มีเสียงเห่าทางไหน หัวอยู่ทางนั้น"

"มีกลิ่นตดทางไหน ก้นอยู่ทางนั้น"

(หน้า ๘๑๖)

๒. "ที่จะเอานี้ ไม่ใช่เอาไปไหน จะเก็บไว้ให้ลูก..."

(หน้า ๓๒๕)

๓. "ค่อยๆซิ แม่เลขรู้เลย เราอยู่ที่ไหน..."

(หน้า ๘๒๖)

ตัวอย่างที่ ๑ บอกตำแหน่งหัวและก้น ขึ้นอยู่กับตำแหน่งของเสียงเห่าและกลิ่นตด

ตัวอย่างที่ ๒ บอกว่าเงินที่เอาไปนั้น เอาไว้ให้ลูก

ตัวอย่างที่ ๓ บอกว่าแม่รู้แล้วว่าผู้พูดอยู่ที่ไหนเพราะเสียงดัง

๒) แสดงเจตนาคัดค้าน

ประโยคคำถาม "ไหนด" อาจไม่ได้แสดงเจตนาถามให้ตอบ
ในกรณีที่ประโยคคำถาม "ไหนด" มีความหมายตรงข้ามกับความคิดความเชื่อของผู้พูด
ก็อาจตีความได้ว่าผู้พูดแสดงเจตนาคัดค้านข้อความที่กล่าวออกมา เช่น

๑. "ตะเข้ตะแฮ้ที่ไหนด โอย...จะเป็นลม"

(หน้า ๑๓๒)

๒. "โฮ...พี่ภาสคะ บ.ก.ใหญ่เหยยที่ไหนดกัน"

(หน้า ๑๓)

๓. "คนที่ไม่เคยดูภาพดีๆ ไหนดจะรู้จักศิลปะ..."

(หน้า ๕๒)

๔. "แหม...ข้าวมันต้องเป็นข้าวนาเขมนา ถึงจะเป็นพวก
เดียวกัน เราหยุดข้าวได้ที่ไหนดละ ?"

(หน้า ๕๘)

๕. "หมอกที่ไหนด เขาจะยอมรักษาเบ็ด"

(หน้า ๑๘๑)

๖. "เพื่อนกัน ไม่ช่วยกันจะไปช่วยหมาที่ไหนด"

(หน้า ๓๓๘)

๗. "รับโทรศัพท์เองแล้วจำไม่ได้ หมาที่ไหนดมันจะรู้"

(หน้า ๓๓๘)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดคัดค้านผู้ฟังโดยปฏิเสธว่าไม่ใช่ตะเข้

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดกล่าวค้านค่ากล่าวของผู้ฟังที่ว่าผู้พูดเป็น
บ.ก.ใหญ่โดยปฏิเสธว่าไม่ใช่ บ.ก.ใหญ่

ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดกล่าวค้านความคิดของผู้ฟังว่า คนที่ไม่
เคยดูภาพดีๆ ก็จะไม่รู้จักศิลปะ

ตัวอย่างที่ ๔ ผู้พูดคัดค้านความคิดของผู้ฟังที่เชื่อว่าผู้พูดหยุด

ข่าวได้ โดยปฏิเสธว่าหยุดข่าวไม่ได้

ตัวอย่างที่ ๕ ผู้พูดกล่าวด้านที่ผู้ฟังจะเอาเปิดไปรักษา โดยปฏิเสธว่าไม่มีหมอกคนใดรักษาเปิด

ตัวอย่างที่ ๖ ผู้พูดกล่าวด้านความคิดของผู้ฟังที่คิดว่าจะไม่ช่วยว่าถ้าเป็นเพื่อนกันแล้วไม่ช่วยก็ไม่ต้องไปช่วยใคร

ตัวอย่างที่ ๗ ผู้พูดกล่าวด้านผู้ฟังที่รับโทรศัพท์ว่า ถ้าผู้ฟังรับโทรศัพท์เองแล้วจำไม่ได้ ก็ไม่มีใครจะรู้หรือจำได้

๖.๔ ประโยคคำถาม "เมื่อไร"

ประโยคคำถาม "เมื่อไร" จะมีคำไม่ชี้เฉพาะ "เมื่อไร" ซึ่งมักจะแปรเปลี่ยนเป็น "เมื่อไหร่" แสดงการถามในตำแหน่งเดียวกับคำนามที่หมายถึงเวลา คือจะอยู่ต้นประโยคหรือท้ายประโยคที่มีเนื้อความเป็นบอกเล่า และอาจมีคำบ่งเวลา "จะ" คำบอกมาลา "เล่า ละ นะ นะ" หรือคำบอกสถานภาพ "คะ จ๊ะ ฯลฯ" อยู่ในประโยคหรือไม่ก็ได้

ลักษณะทางความหมายก็ตรงตามเกณฑ์กำหนดทั้ง ๕ ข้อ ซึ่งข้อที่ ๕ ประโยคคำถาม "เมื่อไร" แสดงว่าผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่เลย และต้องการคำตอบเกี่ยวกับเวลา ประโยคคำถาม "เมื่อไร" แสดงเจตนาของผู้พูดดังนี้

- ประโยคแสดงเจตนาถามให้ตอบ
ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "เมื่อไร" แสดงเจตนาถามให้ตอบเกี่ยวกับเวลา ในกรณีที่ผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่เลย จึงถามคำถามผู้ฟังและต้องการคำตอบเกี่ยวกับเวลา ผู้พูดจะกล่าวประโยคที่มี "เมื่อไร" อยู่ต้นหรือท้ายประโยค และอาจมีคำบอกมาลาหรือคำบอกสถานภาพอยู่ท้ายประโยคหรือไม่ก็ได้ เช่น

๑. ถาม "ดูเมื่อไหร่ ?"

ตอบ "เวลาเดินผ่านไปผ่านมา เขมหยุดดูมันทุกที"

(หน้า ๑๓๘)

๒. ถาม "เมื่อไหร่เขาจะเอามาให้เขมจะ ?"

ตอบ "พรงนี้ขี้ลูก"

(หน้า ๒๙๓)

๓. บอก "งั้นจะไปเอง"

ถาม "เมื่อไหร่ ?"

ตอบ "พรงนี้เข้าก่อนไปทำงาน จะแวะไปหา"

(หน้า ๔๒๖)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้ฟังบอกผู้พูดว่า ดูหนังสือแล้ว แต่ผู้พูดมิได้เห็น จึงถามว่าดูเวลาใด เหตุการณ์นี้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว จึงไม่มีคำบ่งเวลา "จะ"

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดเพียงจะคลอตลก ต้องการเห็นลูกเร็วๆ จึงถามผู้ฟังซึ่งเป็นแม่ว่า เขาจะเอาลูกมาให้เมื่อไร มีคำบ่งเวลา "จะ" แสดงว่าเหตุการณ์นี้ยังไม่เกิดขึ้น

ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดถามคำถามด้วยคำไม่ชี้เฉพาะ "เมื่อไหร่" เพียงคำเดียว โดยละมาจากประโยค "จะไปเอาเมื่อไหร่" แสดงเจตนาถามให้ตอบเกี่ยวกับเวลา

๒.๕ ประโยคคำถาม "ทำไม"

ประโยคคำถาม "ทำไม" จะมีคำไม่ชี้เฉพาะ "ทำไม" ซึ่งอาจแปรเปลี่ยนเป็น "ทำไม้" หรือย่อเหลือ "ไม" แสดงการถาม ใช้ขยายคำกริยา

และอยู่หลังคำกริยา ถ้ามีคำนามซึ่งเป็นกรรมตามหลังคำกริยาอยู่แล้ว ก็อยู่หลังกรรมนั้นอีกทีหนึ่ง ในบางกรณี "ทำไม" อาจอยู่ต้นประโยคก็ได้ อาจมีคำบอกมาลา (เล่า ละ นะ น่ะ) หรือคำบอกสถานภาพ (คะ จะ ฯลฯ) อยู่ท้ายประโยคด้วยก็ได้ ประโยคคำถาม "ทำไม" อาจมีเนื้อข้อความบอกเล่าหรือปฏิเสธก็ได้ เมื่อคำไม่ชี้เฉพาะ "ทำไม" อยู่ต้นประโยค และเป็นเนื้อข้อความบอกเล่าเท่านั้น เมื่อคำ "ทำไม" อยู่ท้ายประโยค ส่วนลักษณะทางความหมายก็ตรงตามเกณฑ์กำหนดทั้ง ๕ ข้อ ซึ่งข้อที่ ๕ ประโยคคำถาม "ทำไม" แสดงว่าผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่แล้ว และต้องการคำตอบที่เกี่ยวกับเหตุผล ประโยคคำถาม "ทำไม" แสดงเจตนาของผู้พูดได้ดังนี้

๒.๕.๑ ประโยคแสดงเจตนาถามให้ตอบ

ก. "ทำไม" อยู่ต้นประโยค

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ทำไม" แสดงเจตนาถามให้ตอบเหตุผล ในกรณีที่ผู้พูดมีความคิดความเชื่อตรงข้ามกับข้อมูลที่เพิ่งได้รับ จึงกล่าวคำว่า "ทำไม" ตามด้วยข้อความที่ตนสงสัยเพื่อให้ได้คำตอบแสดงเหตุผลหรือสาเหตุ โดยที่ผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่แล้ว และอาจลงท้ายด้วยคำบอกมาลา หรือคำบอกสถานภาพหรือไม่ก็ได้ เช่น

๑. ถาม "แหมเจ้ ทำไม เล็กนักละ ?"

ตอบ "ของดีจะเอาอะไรนักรหนา"

(หน้า ๑๑)

๒. ถาม "ทำไม จะต้องจอง ?"

ตอบ "ก็ห้องเรียนมีคนตั้งพันกว่า"

(หน้า ๑๗๗)

๓. ถาม "ทำไม เวลาแม่เป็นไข้ แม่ยังทำกับข้าวได้ ?"

ตอบ "นั่นมันหน้าที่..."

(หน้า ๑๘๘-๑๘๐)

๔. ถาม "เอ๊ะ ทำไมต้องเลี้ยงน้องเขยด้วย ?"

ตอบ "ก็ไม่มีใครทำงานสักคน ต้องเลี้ยงหมด"

(หน้า ๑๔๕)

๕. ถาม "ทำไมบ้านเรามีเหล่าเขอะจัง ?"

ตอบ "เขาให้มานะลูก"

(หน้า ๒๑๓)

๖. ถาม "ตาแม่ชังจะไม่ดีแล้ว ทำไมไม่ทำกลางวันจ๊ะ ?"

ตอบ "เขาเว้งลูก ยังต้องถึกกระโปรงอีกตัวนะเนี่ย"

(หน้า ๑๒๘)

๗. ถาม "โซ่แม่ นิ่งพัดอยู่ได้เมื่อยแฮะ ทำไมไม่เปิดพัดลมจ๊ะ ?"

ตอบ "ลมมันแรงไป จะตื่น"

(หน้า ๒๒๓)

๘. ถาม "ประชุมผู้ปกครองเดือนที่แล้ว ทำไมไม่เข้าประชุมด้วยละ ?"

ตอบ "นั่นชิคะ น่าเสียดาย"

(หน้า ๕๔๕)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้คนที่เข้ามาในงานเลี้ยงต่างมีกระเช้าดอกไม้หรือของขวัญกล่องใหญ่ แต่ผู้ฟังซึ่งเป็นบรรณาธิการหนังสือชื่อดัง มีเพียงของกล่องเล็ก ผู้พูดจึงแปลกใจ และถามเหตุผล

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดคิดว่าห้องเรียนในมหาวิทยาลัยมีที่นั่งเท่าจำนวนนักศึกษาเหมือนห้องเรียนในโรงเรียน จึงไม่น่าจะต้องจองที่ เมื่อผู้ฟังบอกว่าต้องจองจึงถามเหตุผล

ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดคิดว่าคนเป็นไข้ไม่ว่าจะต้องทำอะไร แต่ผู้ฟังกลับทำกับข้าวได้ ผู้พูดจึงแปลกใจและถามเหตุผล

ตัวอย่างที่ ๔-๕ ผู้พูดคิดว่าผู้ฟังไม่จำเป็นต้องเลี้ยงน้องเขย และในบ้านไม่น่าจะมีเหล้ามาก เมื่อความจริงตรงข้ามจึงถามเหตุผล

ตัวอย่างที่ ๖ ผู้พูดเห็นว่า แม่ตาไม่ดีแล้วก็ควรจะทำงานกลางวัน แต่เมื่อเห็นท่ากลางคืนจึงถามเหตุผล

ตัวอย่างที่ ๗ ผู้พูดคิดว่ามีนัดลมอยู่แล้วก็ควรใช้ แต่เมื่อเห็นแม่มั่งมัดให้โดยไม่เปิดพัดลม จึงสงสัยและถามเหตุผล

ตัวอย่างที่ ๘ ผู้พูดแปลกใจที่ผู้ฟังมิได้มาประชุม จึงถามเหตุผล

นอกจากนี้ คำไม่ชี้เฉพาะ "ทำไม" ยังอาจสลับตำแหน่งกับคำนามที่เป็นประธานของประโยคที่ตามมา หรืออาจเปลี่ยนแปรเสียงไปเพื่อเน้นความรู้สึกสงสัยของผู้พูดอีกด้วย เช่น

๑. ถาม "ลูกตาทำไมเสียว?"

ตอบ "เขาเรียกความทุกข์มันเข้ากระดูกตาไหงะ"

๒. ถาม "เขาโผงผางไม่กลัวคน แต่ทำไมเขาวิโกหก?"

ตอบ "ไว้ทำไมมั่ง โทกขาวไหง เขาคงไม่อยากจะไม่สบายใจ"

(หน้า ๕๐๗)

ตัวอย่างที่ ๑ "ทำไม" สลับตำแหน่งกับคำนามที่เป็นประธาน

ส่วนตัวอย่างที่ ๒ "ทำไม" เปลี่ยนแปรเสียงเป็น "ทำไม้ม"

ทั้ง ๒ ตัวอย่าง ถามเหตุผล

ข. "ทำไม" อยู่ท้ายประโยค

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ทำไม" แสดงเจตนาถามให้ตอบเหตุผลในกรณีที่ผู้พูดต้องการคำตอบเหตุผลที่เป็นจุดประสงค์ของเหตุการณ์หรือการกระทำนั้นว่าเพื่อสิ่งใด โดยที่ผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบ ผู้พูดจะกล่าวว่ประโยคที่เป็นเหตุการณ์หรือการกระทำนั้นแล้วเติมท้ายด้วยคำไม่ชี้เฉพาะ "ทำไม" และอาจมีคำบอกมาลาหรือคำบอกสถานการณ์อยู่ท้ายประโยคหรือไม่ก็ได้ เช่น

๑. ถาม "เอ๊ะ รถตำรวจ...มาทำไม?"

ตอบ "คันโรงพิมพ์เราละมัง"

(หน้า ๔๘)

๒. ถาม "เขาจะโทร.มาทำไม ?"

ตอบ "ใครจะไปรู้"

(หน้า ๒๒๘)

๓. ถาม "เอามาทำไมจ๊ะ?"

ตอบ "คงต้องกินละจ๊ะ"

(หน้า ๓๒๓)

๔. ถาม "ถัดทำไม?"

ตอบ "โบราณเขาว่าจะได้มีแค่สามวัน"

(หน้า ๓๒๓)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดถามจุดประสงค์ที่รถตำรวจเข้ามา

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดถามจุดประสงค์ที่เขาโทรศัพท์มา

ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดถามจุดประสงค์ที่เอามา

ตัวอย่างที่ ๔ ผู้พูดถามจุดประสงค์ที่ถัดบันไดว่าเพื่ออะไร

นอกจากนี้ ประโยคคำถาม "ทำไม" ยังอาจตัดพยางค์เหลือแต่ "ไม"

เช่น

๑. ถาม "พ่อตีเชมไม ?"

ตอบ "อ้าวก็เราอยากจะร้องก็ต้องร้องต่อไปซิ หยุดไม่ได้ ถ้าหยุดพ่อจะตี"

(หน้า ๑๕๔)

ถ้าผู้พูดแสดงความรู้สึกแปลกใจ ก็จะมีคำบอกการถาม "หรือ" ต่อท้าย เป็น "ทำไมหรือ" ใช้ถามเหตุผลเช่นเดียวกัน เช่น

ถาม "ทางโรงเรียนให้เด็กอ่านหนังสือพิมพ์
รายวันหรือเปล่าคะ?"

ถามกลับ "ทำไมหรือ"

ซิสเตอร์แสดงความรู้สึกแปลกใจและสงสัยว่าทำไม เขมวรรณจะต้องถามคำถามแรก จึงถามเหตุผลเขมวรรณพร้อมทั้งแสดงความรู้สึกแปลกใจ จึงลงท้ายด้วย "หรือ"

๒.๕.๒ ประโยคไม่ได้แสดงเจตนาถามให้ตอบ

ก. ผู้พูดแสดงเจตนาบอกเล่า

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ทำไม" แสดงเจตนาบอกเล่า ในกรณีที่ผู้พูดต้องการแสดงให้เห็นว่า ผู้พูดทราบสิ่งใดหรือแสดงความคิดเห็นอย่างไร ผู้พูดจะกล่าวประโยคที่มีคำไม่ชี้เฉพาะ "ทำไม" โดยมีข้อความเพิ่มเข้ามาเพื่อแสดงเจตนาบอกเล่า เช่น

๑. "คราวนี้ฉันรู้แล้ว ทำไมผู้หญิงชอบมีฝาละมีผู้หญิง"

(หน้า ๕๕)

๒. "เราเป็นฝ่าย "ถูกระทำ" มามากแล้วคะ ทำไมเราจะลุกขึ้นเป็นฝ่าย "ทำ" เสียเองบ้างไม่ได้ ?"

(หน้า ๑๘)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดแจ้งให้ทราบว่าตนทราบสาเหตุที่ผู้หญิงชอบผู้หญิงด้วยกัน

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิทธิสตรีว่า ควรจะ
ลุกขึ้นเป็นผู้กระทำ แทนที่จะเป็นฝ่ายถูกกระทำข้าง
เดียว

ข. ผู้พูดแสดงเจตนาคัดค้าน

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ทำไม" แสดงเจตนาคัดค้าน ใน
กรณีที่ผู้พูดต้องการคัดค้านความคิดความเชื่อของอีกฝ่ายหนึ่ง ผู้พูดจะกล่าวคำว่า
"ทำไม" กับข้อความที่คัดค้านไม่เห็นด้วย เช่น

๑. "ทำไมเราต้องถูกขาย ทำไม... เขากำหนดให้เราเป็นแค่
ผู้บำเรอสังคม ทำไมสัตว์โลกที่มีแค่สองเพศ แต่เพศหนึ่ง
ต้องถูกกดขี่ อย่าง... พวกเขาพยายามทำต่อเรา"

(หน้า ๓๕๓)

๒. "...จะเรียนไปทำไม ปริญญาเป็นใบเบิกทางก็จริง ถ้าเบิก
ทางให้เดินไปตามทางที่เราไม่ชอบ มันก็คงเดินไปไม่
ตลอด..."

(หน้า ๑๙๖)

๓. "คุณจะถูกขู่ไปทำไม ? เราผ่านจุดสูญมาแล้ว จากนี้ไป... ถ้า
มันจะสูญอีกหรือติดลบก็ไม่ได้แปลว่ามันจะผิดแพกอะไร"

(หน้า ๓๘๔, ๓๘๕)

๔. "ถ้าเป็นชาติทองจะต้องกลัวไปทำไม ?"

(หน้า ๕๖)

- ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดคัดค้านว่าผู้หญิงไม่ควรถูกกดขี่
- ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดคัดค้านว่าไม่ควรเรียนเพื่อเอาใบปริญญาเป็นไปเบิก
ทาง
- ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดคัดค้านว่าผู้ฟังไม่ควรเป็นทุกข์
- ตัวอย่างที่ ๔ ผู้พูดคัดค้านว่าถ้าคนเราดีจริงก็ไม่ต้องกลัว

ประโยคตัดค้านไม่เห็นด้วย เมื่อเปลี่ยนเสียงเป็นเสียงสูง จะเป็นการเน้นแสดงความไม่เห็นด้วยมากยิ่งขึ้น เช่น

๑. "ส่งสารท่ามัยแม่?"

(หน้า ๑๔๔)

๒. "เอามาเสียงท่ามัย?"

(หน้า ๒๕๒)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดตัดค้านไม่เห็นด้วยที่ผู้ฟังบอกส่งสารนางชินเดอริลลา

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดตัดค้านไม่เห็นด้วยที่ผู้ฟังเอาสุนัขข้างถนนมาเลี้ยง

ในกรณีที่ผู้พูดต้องการตัดค้านค่ากล่าวที่มีเนื้อความปฏิเสธของอีกฝ่ายหนึ่ง ผู้พูดจะกล่าวคำว่า "ท่าไม" ตามด้วยข้อความที่ตนต้องการตัดค้าน และอาจมีข้อความแสดงเหตุผล หรือสภาวะที่เกิดขึ้นจริงตามมา เช่น

๑. "ท่าไมจะไม่รู้คะ ฉันก็เพิ่งรับทรัพย์มา"

(หน้า ๒๒๖)

๒. "ท่าไมจะไม่แตกต่าง ผู้หญิงอ่อนแอกว่าผู้ชาย..."

(หน้า ๑๘๔)

๓. "ท่าไมจะไม่จริง จริงซี..."

(หน้า ๕๑๕)

๔. "เรียน...ท่าไมจะไม่เรียน"

(หน้า ๑๗๘)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดตัดค้านค่ากล่าวที่ว่าตนไม่รู้ และให้เหตุผลว่ารู้ได้อย่างไร

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดตัดค้านค่ากล่าวที่ว่า ผู้หญิงไม่แตกต่างจากผู้ชาย และให้เหตุผลว่าแตกต่างอย่างไร

ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดตัดค้านค่ากล่าวที่ว่า เรื่องไม่จริง แล้วบอกว่าเป็นจริง

ตัวอย่างที่ ๔ ผู้พูดตัดค้านค่ากล่าวที่ว่าไม่เรียน แล้วบอกว่ายเรียน

ค. ผู้พูดแสดงเจตนาเสนอแนะ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "ทำไม" แสดงเจตนาเสนอแนะ
ในกรณีที่ผู้พูดต้องการเสนอความคิดว่าผู้ฟังหรือทั้งผู้พูดและผู้ฟังว่าควรทำสิ่งใด ผู้พูด
จะกล่าวคำว่า "ทำไม" ตามด้วยข้อความที่เสนอแนะให้ทำ ซึ่งมีประธานเป็นคำบอก
บุรุษที่ ๒ หรือคำบอกบุรุษที่ ๑ พหูพจน์

๑. "ไม่ว่ากายสังขาร ไม่ว่าวิญญาณ ต้องการการหยุดพักทั้งนั้น ทำไมไม่
เดิน เข้าหาพระผู้เป็นเจ้า ละ เหมวรรม ท่านช่วยเราได้"

(หน้า ๘๒)

๒. "พวกผู้ชายเป็น"นายทาส" มานานแล้ว ทำไมเราไม่กดลงมาเป็น
ทาสเราบ้าง ?"

(หน้า ๘๗)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดเสนอแนะให้ผู้ฟังเดินไปหาพระผู้เป็นเจ้าซึ่งจะช่วยได้

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดเสนอแนะผู้ฟังให้ร่วมกันกดผู้ชายลงมาเป็นทาสบ้าง

ง. ผู้พูดแสดงเจตนาทักทาย

ผู้พูดอาจใช้ประโยคคำถาม "ทำไม" แสดงเจตนาทักทายใน
กรณีที่ปริบทแสดงว่าผู้พูดและผู้ฟังเพิ่งจะพบกัน เช่น

๑. "ทำไมไม่เข้ามา ละ เหมวรรม ?" ผู้ถูกทักหันขวับมา
ก่อนที่จะย่อกายลงไหว้มนวล "สวัสดีค่ะ มาร์แมร์"

(หน้า ๘๑๒)

๒. ตราบกระทั้งมีเสียงทักดังมาจากเบื้องหลัง

"ทำไมไม่เข้าไปในโบสถ์ ละ ?"

(หน้า ๗๘)

ตัวอย่างที่ ๑-๒ ผู้พูดและผู้ฟังเพิ่งจะพบกัน ผู้มีอาวุโสกว่าคือมาร์แมร์เห็น
ผู้ฟังยืนอยู่นาน จึงกล่าวทักทายโดยแนะให้เข้าไปในโบสถ์ก่อน

จ. ผู้พูดแสดงเจตนาต่อว่า

ผู้พูดอาจใช้ประโยคคำถาม "ทำไม" แสดงเจตนาต่อว่า ในกรณีที่ผู้พูดต้องการต่อว่าผู้ฟัง ถึงการกระทำของผู้ฟังที่ปิดไม่ให้ผู้พูดรู้ หรือการกระทำนั้นไม่เป็นดังที่ผู้พูดต้องการ ผู้พูดจะกล่าวประโยคที่เป็นเรื่องที่ผ่านมาแล้ว มีประธานเป็นบุรุษที่ ๒ และคำไม่ชี้เฉพาะ "ทำไม" เช่น

๑. "ทำไมแม่ไม่ให้เขมรับข้าง" เรื่องของเขม เขมมีสิทธิรับนะแม่"

(หน้า ๓๐๐)

๒. "อย่าเลย รักลูก แต่ทำไมขอห้าสิบบาทให้สามสิบบาททุกที"

(หน้า ๑๓๕)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดต่อว่าที่ผู้ฟังไม่ยอมให้ผู้พูดรู้เรื่องต่างๆที่เป็นเรื่องของผู้พูด

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดต่อว่าผู้ฟังที่ไม่ยอมให้เงินครบตามที่ขอ

๒.๖ ประโยคคำถาม "อย่างไร"

ประโยคคำถาม"อย่างไร"จะมีคำไม่ชี้เฉพาะ"อย่างไร" ซึ่งอาจเปลี่ยนแปรเสียงเป็น "ยังง" หรือตัดเหลือ "ง" แสดงการถาม อยู่ในตำแหน่งหลังคำนามหรือคำกริยา ทำหน้าที่ขยายคำนามและขยายคำกริยา อาจมีคำบอกมาลา "เล่า ละ นะ นะ" คำบอกสถานภาพ "คะ จะ ฯลฯ" หรือคำบอกจำนวน "บ้าง" อยู่ท้ายประโยคหรือไม่ก็ได้ และอาจจะมีเนื้อความเป็นบอกเล่าหรือปฏิเสธ ส่วนลักษณะทางความหมายก็ตรงตามเกณฑ์กำหนดทั้ง ๕ ข้อ ซึ่งข้อที่ ๕ ประโยคคำถาม "อย่างไร" แสดงว่าผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่แล้ว และต้องการถามคำถามเกี่ยวกับเนื้อความหรือวิธีการ ประโยคคำถาม "อย่างไร" แสดงเจตนาของผู้พูดได้ดังนี้

๒.๖.๑ ประโยคแสดงเจตนาถามให้ตอบ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "อย่างไร" แสดงเจตนาถาม

ให้ตอบ ในกรณีที่ผู้พูดต้องการถามเกี่ยวกับวิธีการหรือเนื้อความที่แสดงสถานภาพของ
 คำนามนั้น ผู้พูดจะกล่าวคำว่า "อย่างไร" ซึ่งอาจเปลี่ยนแปรเสียงเป็น "ยังงัย"
 หรือ "งัย" ตามหลังคำนาม* หรือคำกริยา อาจมีคำบอกมาลา คำบอกสถานภาพ
 หรือคำบอกจำนวน "บ้าง" อยู่ท้ายประโยคด้วยหรือไม่ก็ได้

ก. ผู้พูดแสดงเจตนาถามวิธีการ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถามที่ "อย่างไร" ขยายหลังคำ
 กริยาแสดงอาการหรือขยายหลังคำกริยาแสดงประสบการณ์ ซึ่งอาจมีคำ "ได้" (มี
 ความหมายว่าสามารถ) ตามหลัง ในกรณีที่ผู้พูดต้องการทราบเกี่ยวกับวิธีการ เช่น

๑. ถาม "ทำงัยดีละแม่?"

ตอบ "เอาน้ำตะไคร้กรอกก่อน"

(หน้า ๑๘๑)

๒. ถาม "นายจะคิดงัย?"

ตอบ "ไม่คิด...."

(หน้า ๒๖๘)

๓. ถาม "แหม...บ้านเรามีแต่ลิฟท์ เดือนจะทำงัย?"

ตอบ "พุงนี้ ต้องขึ้นลิฟท์ลงลิฟท์สามเที่ยวละมั้ง"

(หน้า ๓๒๘)

๔. ถาม "ถ้าเบรคไม่อยู่จะทำงัย?"

ตอบ "จะต้องทำงัย...มีคนเขาจัดการให้เสร็จ
 แหละ..."

(หน้า ๓๗๐)

* ไม่ปรากฏข้อมูลในเรื่อง "โซ่สังคม"

๕. ถาม "รู้ได้ยังไงว่าไม่จริง ?"

ตอบ "ก็เวลาเขายิงจรวดขึ้นไป ไม่เคยเจอสวรรค์
เลขนี้แม่"

(หน้า ๔๗๘)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดแสดงเจตนาถามวิธีการว่าทำอย่างไรจึงจะดี

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดแสดงเจตนาถามวิธีการคิด

ตัวอย่างที่ ๓-๔ ผู้พูดแสดงเจตนาถามควรทำอย่างไรถ้าบ้านมีแต่ลิฟท์และ
ควรทำอย่างไรถ้าเบรคไม่อยู่

ตัวอย่างที่ ๕ ผู้พูดแสดงเจตนาถามวิธีการที่ผู้ฟังรู้ได้

ข. ผู้พูดแสดงเจตนาถามเนื้อความเกี่ยวกับสภาพหรือ
ลักษณะของประธาน

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถามที่ "อย่างไร" ขยายหลังคำ
กริยา "เป็น" ในกรณีที่ผู้พูดต้องการทราบเกี่ยวกับสภาพ หรือลักษณะของคำนามเช่น

๑. ถาม "สีล้างเนื้อเป็นงัยจะพอ ?"

ตอบ "เขมไปดูเวลาแม่เขาล้างเนื้อซิลูก"

(หน้า ๑๔๘)

๒. ถาม "เงินเดือนที่เป็นงัย ?"

ตอบ "ไม่ไหวขอรับ ไม่พอกิน"

(หน้า ๓๐-๓๑)

๓. ถาม "เป็นงัยคะ ภาษิตนี้ ?"

ตอบ "จริงนี้"

(หน้า ๙๖)

๔. ถาม "เป็นงัยบ้าง เขมวรรณ ?"

ตอบ "ไม่มีอะไรนี่คะ มาร์แมร์"

(หน้า ๘๖)

- ตัวอย่างที่ ๑-๒ ผู้พูดแสดงเจตนาถามลักษณะของสีล้างเนื้อและเงินเดือน
- ตัวอย่างที่ ๓-๔ ผู้พูดแสดงเจตนาถามลักษณะของภานิต และสภาพทุกข์สุข
ของผู้ฟัง โดยเปลี่ยนตำแหน่งของประธานไปอยู่ที่ท้าย
ประโยค

ค. ผู้พูดแสดงเจตนาถามเกี่ยวกับความรู้สึก

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถามที่ "อย่างไร" ขยายหลังคำ
กริยาแสดงประสบการณ์ในกรณีที่ผู้พูดต้องการทราบเกี่ยวกับความรู้สึกของผู้ฟัง เช่น

๑. ถาม "นับถือยังงว่ะ ?"

ตอบ "เขาจะให้ฉันเป็นแม่"

(หน้า ๑๗๔)

๒. ถาม "รู้สึกยังงว่ะครับ พาดหัววันนี้ ?"

(หน้า ๘๓)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดแสดงเจตนาถามผู้ฟังว่า ผู้ที่กล่าวถึงนั้นรู้สึกนับถือผู้ฟัง
ในแบบใด

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดแสดงเจตนาถามลักษณะความรู้สึกของผู้ฟัง

๒.๖.๒ ประโยคไม่ได้แสดงเจตนาถามให้ตอบ

- ผู้พูดแสดงเจตนาคัดค้าน

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "อย่างไร" แสดงเจตนาคัดค้าน ในกรณีที่ผู้พูด
ไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กล่าวของอีกฝ่ายหนึ่ง ผู้พูดจะกล่าวประโยคที่มีคำ "อย่างไร"
หลังคำกริยา และคำว่า "ได้" เช่น

๑. "เรื่องอย่างนี้ต้องใจถึงใจ คนใจไม่ถึงจะรู้ได้อย่าง
ไร"

(หน้า ๒๖๕)

๒. "จะไปเอาอย่างเขาได้ยังไง"

(หน้า ๑๘๙)

๓. "ทุกคนต้องเฉียว เก้ เท่ระเบิด ถ้าเราไม่แต่งตัว
ลดวัยของเราก่อน หนังสือจะไปได้ยังไง"

(หน้า ๓๓๓)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดแสดงเจตนาคัดค้านว่า คนใจไม่ถึงก็จะไม่รู้

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดแสดงเจตนาคัดค้านไม่ให้ไปเอาอย่างคนอื่น

ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดแสดงเจตนาคัดค้านว่าหนังสือจะขายไม่ได้ ถ้าไม่แต่ง
ตัวอย่างนั้น

ประโยคคัดค้านไม่เห็นด้วย เมื่อเปลี่ยนเป็นเสียงสูงจะเป็นการเน้นแสดง
ความไม่เห็นด้วยมากยิ่งขึ้น เช่น

๑. "เข้าไปอยู่กันได้ยังไง ?"

(หน้า ๑๗๗)

๒. "อร่อยยังไง กานแฟใส่มะนาว"

(หน้า ๔๗)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดเห็นผู้ฟังและเพื่อนๆ เข้าไปอยู่ไต่บันไดซึ่งแคบจึงพูดคัดค้าน
ว่าไม่น่าเชื่อที่จะเข้าไปอยู่กันได้

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดไม่เห็นด้วยว่ากานแฟใส่มะนาวจะอร่อย

๓.๗ ประโยคคำถาม "เท่าไร"

ประโยคคำถาม"เท่าไร"จะมีคำไม่ชี้เฉพาะ"เท่าไร" แสดง
การถามโดยอาจมีการเปลี่ยนแปรเสียงเป็น "เท่าไร๋"ในบทสนทนา คำไม่ชี้เฉพาะ
"เท่าไร" จะอยู่หลังคำนามหรือคำกริยา และอาจมีคำขยาย "อีก" ปรากฏหน้า
หรือหลังคำไม่ชี้เฉพาะ "เท่าไร" ถ้า "อีก" ปรากฏหน้าคำไม่ชี้เฉพาะ "เท่าไร"
อาจปรากฏคำเดียวหรือประกอบด้วยคำเสริมคำบอกจำนวน "สัก" เป็น "อีกสัก"ก็ได้

ถ้าปรากฏท้ายคำไม่ชี้เฉพาะ "เท่าไร" จะปรากฏค่าเดียว และอาจมีค่าออกมาลา "แล้ว ละ นะ นะ" หรือค่าบอกสถานภาพ "คะ จ๊ะ ฯลฯ" อยู่ท้ายประโยคด้วย หรือไม่ก็ได้ ประโยคคำถาม "เท่าไร" จะมีเนื้อความบอกเล่าเท่านั้น ส่วนลักษณะทางความหมายก็ตรงตามเกณฑ์กำหนดทั้ง ๕ ข้อซึ่งข้อที่ ๕ ประโยคคำถาม "เท่าไร" แสดงว่าผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่แล้ว และต้องการถามคำถามเกี่ยวกับจำนวนหรือปริมาณ ผู้พูดใช้คำไม่ชี้เฉพาะ "เท่าไร" ทำหน้าที่ขยายคำนามหรือขยายคำกริยา ประโยคคำถาม "เท่าไร" แสดงเจตนาของผู้พูดได้ดังนี้

- ประโยคแสดงเจตนาถามให้ตอบ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "เท่าไร" แสดงเจตนาถามให้ตอบ ในกรณีที่ผู้พูดต้องการทราบจำนวนหรือปริมาณ โดยไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่แล้ว ผู้พูดจะใช้คำไม่ชี้เฉพาะ "เท่าไร" ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงเสียงเป็น "เท่าไหร่" วางหลังคำนามหรือคำกริยา อาจมีคำขยาย "อีก" ปรากฏหน้าหรือหลัง "เท่าไร" และอาจมีค่าออกมาลาหรือค่าบอกสถานภาพอยู่ท้ายประโยคหรือไม่ก็ได้ เช่น

๑. ถาม "เงินเดือนของคุณเท่าไรคะ ?"

ตอบ "จะถามทำไม"

(หน้า ๒๓๘)

๒. ถาม "เรา...จ่ายเงินสดเท่าไรคะ ?"

ตอบ "สี่แสนครับ..."

(หน้า ๓๐๕)

๓. ถาม "จะเอาอีกสักเท่าไร ?"

ตอบ "แล้วจะมาบอก"

(หน้า ๕๒๐)

๔. ถาม "จะเอาสักเท่าไรล่ะ ?"

ตอบ "สาม..."

(หน้า ๕๒๕)

- ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดแสดงเจตนาถามเกี่ยวกับจำนวนเงินเดือนของผู้ฟัง
 ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดแสดงเจตนาถามถึงจำนวนเงินที่จะต้องจ่ายเป็นเงินสด
 ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดแสดงเจตนาถามถึงจำนวนเงินที่ผู้ฟังต้องการอีก
 ตัวอย่างที่ ๔ ผู้พูดแสดงเจตนาถามถึงจำนวนเงินที่ผู้ฟังต้องการ
- ๒.๘ ประโยคคำถาม "กี่"

ประโยคคำถาม "กี่" จะมีค่าไม้ชี้เฉพาะ "กี่" แสดงการถาม อยู่หลังคำนามหรือคำกริยา "กี่" จะไม่สามารถปรากฏตามลำพังคำเดียว จะต้อง อยู่หน้าคำแยกประเภทเสมอ อาจมีคำบอกมาลา (แล้ว ละ นะ น่ะ) หรือคำบอก สถานภาพ (คะ จ๊ะ ฯลฯ) ต่อท้ายคำแยกประเภทก็ได้ และมีเนื้อความบอกแล้ว เท่านั้น ส่วนลักษณะทางความหมายก็ตรงตามเกณฑ์กำหนดทั้ง ๕ ข้อซึ่งข้อที่ ๕ ประโยคคำถาม "กี่" แสดงว่าผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่เลยและต้องการถาม คำถามเกี่ยวกับจำนวนผู้พูดใช้ค่าไม้ชี้เฉพาะ "กี่" ทำหน้าที่ขยายคำนามหรือขยายคำ กริยา ประโยคคำถาม "กี่" แสดงเจตนาของผู้พูดได้ดังนี้

๒.๘.๑ ประโยคแสดงเจตนาถามให้ตอบ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "กี่" แสดงเจตนาถามให้ตอบ ในกรณีที่ผู้พูด ต้องการทราบเกี่ยวกับจำนวน โดยที่ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่เลย ผู้พูดจะกล่าว คำว่า "กี่" อยู่หลังคำกริยา แต่หน้าคำแยกประเภท ในประโยคที่มีเนื้อความบอกแล้ว อาจมีคำบอกมาลาหรือคำบอกสถานภาพอยู่ท้ายประโยคหรือไม่ก็ได้ เช่น

๑. ถาม "คุณจะทำกี่รูป ?"
 ตอบ "สอง...หรือ...สาม..."

(หน้า ๔๒)

๒. ถาม "มีกี่ฉบับล่ะ ?"

[ไม่มีคำตอบ แต่ผู้ฟังส่งหนังสือพิมพ์ให้ทั้งปี]

(หน้า ๗๖)

ตัวอย่างที่ ๑-๒ "กั" ขยายกริยา แสดงเจตนาถามจำนวนรูปและจำนวนหนังสือที่ผู้ฟังต้องการ

ข้อสังเกต ประโยคคำถาม "กั" และประโยคคำถาม "เท่าไร" มีความหมายเกี่ยวกับจำนวนเหมือนกัน แต่ต่างกันที่ประโยคคำถาม "กั" จะต้องตามด้วยคำแยกประเภท จึงทำให้ความหมายของจำนวนในประโยคคำถาม "กั" แดบกว่าและเฉพาะเจาะจงกว่า ผู้ฟังจะต้องตอบจำนวนตามที่ผู้พูดระบุ เช่น ถามว่าหนักกี่กิโลกรัม ผู้ฟังควรตอบเป็นกิโลกรัม ส่วนประโยคคำถาม "เท่าไร" ผู้ฟังสามารถตอบเป็นกิโลกรัมหรือปอนด์ ก็ได้

๒.๘.๒ ประโยคไม่ได้แสดงเจตนาถามให้ตอบ

- ผู้พูดแสดงเจตนาคัดค้าน

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถาม "กั" แสดงเจตนาคัดค้าน ในกรณีที่ผู้พูดไม่เห็นด้วยกับคำกล่าวของผู้ฟัง ผู้พูดจะกล่าวคำว่า "กั" หน้าคำนามและหลังคำแยกประเภท ในประโยคที่ต้องการคัดค้าน เช่น

"ข้อสำคัญ มีผู้หญิงกี่คนที่เข้าใจคุณ มีผู้หญิงกี่คนที่ยอมต่อสู้กับคุณ หรือมีผู้หญิงกี่คนที่ต่อสู้แม้เพื่อตัวเอง"

(หน้า ๓๕๓)

จากตัวอย่าง ผู้พูดคัดค้านคำกล่าวของผู้ฟังที่ว่าต้องการต่อสู้เพื่อสิทธิของผู้หญิงว่า ไม่มีผู้หญิงคนไหนเข้าใจหรือร่วมต่อสู้กับผู้ฟังหรอก

ลักษณะของประโยคคำถามแบบให้ตอบเพื่อความและการแสดงเจตนาของประโยคคำถามแบบให้ตอบเพื่อความ สามารถสรุปให้เห็นได้ ดังตารางที่ ๕ และ ๕ ต่อไปนี้

ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะของประโยคคำถามแบบให้ตอบ เนื้อความที่แสดง เจตนาถามให้ตอบ

ประเภท ประโยคคำถาม	ทางรูปลักษณะของภาษา			ทางความหมาย									
	ตำแหน่งของคำไม่ชี้เฉพาะ	คำที่ใช้ในประโยค		ถามเกี่ยวกับบุคคล	ถามเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ	ถามเกี่ยวกับสถานที่	ถามให้ระบุคำถาม	ถามเกี่ยวกับเวลา	ถามเกี่ยวกับเหตุผล	ถามเกี่ยวกับวิธีการ	ถามสภาพหรือลักษณะคำถาม	ถามเกี่ยวกับจำนวน	
		คำออกมาลา*	คำออกสถานภาพ										
ประโยคคำถาม "ใคร"	หน้าหรือหลังคำกริยา	เล่า <u>ละ</u> นะ น่ะ	จ๊ะ ค่ะ	x									
ประโยคคำถาม "อะไร"	หน้าหรือหลังกริยาหรือ ขยายหลังนาม	เล่า <u>ละ</u> นะ น่ะ	จ๊ะ ค่ะ วะ		x								
ประโยคคำถาม "ไหน"	ต้นหรือท้ายประโยคหรือ หลังนาม	เล่า <u>ละ</u> นะ น่ะ	จ๊ะ ค่ะ ครับ			x	x	x					
ประโยคคำถาม "เมื่อไร"	ต้นหรือท้ายประโยค	เล่า <u>ละ</u> นะ น่ะ	จ๊ะ ค่ะ					x					
ประโยคคำถาม "ทำไม"	ต้นหรือท้ายประโยค	เล่า <u>ละ</u> นะ น่ะ	จ๊ะ ค่ะ						x				
ประโยคคำถาม "อย่างไร"	หลังกริยา	เล่า <u>ละ</u> นะ น่ะ	จ๊ะ ค่ะ							x	x		
ประโยคคำถาม "เท่าไร"	หลังคำนามหรือกริยา	เล่า <u>ละ</u> นะ น่ะ	จ๊ะ ค่ะ									x	
ประโยคคำถาม "กี่"	หลังคำนามหรือกริยา และหน้าคำแยกประเภท	เล่า <u>ละ</u> นะ น่ะ	จ๊ะ ค่ะ										x

*คำออกมาลาที่ขีดเส้นใต้ปรากฏในข้อมูล เรื่อง โขสังคม

ตารางที่ ๔ แสดงเจตนาของประโยคคำถามแบบให้ตอบเนือความ

ประโยคคำถาม \n เจตนา	ถามให้ตอบ									ไม่ได้ถามให้ตอบ						
	ถามเกี่ยวกับบุคคล	ถามเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ	ถามเกี่ยวกับสถานที่	ถามให้ระบุค่า	ถามเกี่ยวกับเวลา	ถามเกี่ยวกับเหตุผล	ถามเกี่ยวกับวิธีการ	ถามลักษณะคำถาม	ถามเกี่ยวกับจำนวน	บอกเล่า	คัดค้าน	หยอกล้อ	โกรธไม่พอใจ	ย้ำความคิดความเชื่อ	เสนอแนะ	ต่อว่า
ประโยคคำถาม "ใคร"	x									x	x	x				
ประโยคคำถาม "อะไร"		x								x	x		x			
ประโยคคำถาม "ไหน"			x	x	x						x					
ประโยคคำถาม "เมื่อไร"					x					x						
ประโยคคำถาม "ทำไม"						x				x	x			x		x
ประโยคคำถาม "อย่างไร"							x	x			x					
ประโยคคำถาม "เท่าไร"									x							
ประโยคคำถาม "ก็"									x		x					

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓. ประโยคคำถามแบบให้เลือกเอา

ประโยคคำถามแบบให้เลือกเอา เป็นประโยคที่มีคำเชื่อมหรือกลุ่มคำเชื่อมบอกความให้เลือก* ปรากฏอยู่ระหว่างหน่วยกริยา ๒ หน่วยหรืออยู่ระหว่างข้อความที่จะให้เลือก ประโยคคำถามชนิดนี้ จะมีเนื้อความบอกเล่าเท่านั้น ไม่มีเนื้อความปฏิเสธ อาจลงท้ายด้วยคำบอกมาลา** หรือไม่กี่ได้ ผู้พูดจะให้คำหรือข้อความเพื่อให้เลือกตอบ ซึ่งอาจเป็น ๒ หรือมากกว่า ๒ ข้อความขึ้นไปแล้วแต่จะคิดว่าคำตอบควรมีอะไรได้บ้าง เช่น

ถาม "ใส่น้ำตาลหรือมะนาวคะคุณชม ?"

ตอบ "มะนาว"

(หน้า ๔๗)

ถาม "อยู่บ้านหรือธนาคาร ?"

ตอบ "ที่นี้ก็พอมี"

(หน้า ๔๒๖)

ถาม "จะลงไปเอาเองหรือโทร.ให้คนข้างล่างเอาขึ้นมาให้"

ตอบ "เดือนลงไปเอาก็ได้"

(หน้า ๑๐๕)

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ได้แก่ หรือ หรือไม่กี่ หรือไม่เช่นนั้น หรือว่า ไม่เช่นนั้น แต่ในนวนิยายเรื่องไซ่สังคม ของทมยันตี ผู้วิจัยพบเพียงข้อมูลที่มีคำเชื่อม "หรือ" บอกการถาม

** ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไม่ปรากฏข้อมูล

ถาม "เขาถอดสำนวนนายหรือลอกสำนวนนายวะ ?"

(หน้า ๒๓๔)

ลักษณะของความหมายของประโยคคำถามแบบให้เลือกเอา มีตามเกณฑ์กำหนดทางความหมายของประโยคคำถามทั้ง ๕ ข้อ โดยเฉพาะเกณฑ์ข้อที่ ๕ ประโยคคำถามแบบให้เลือกเอา จะแสดงว่าผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่บ้าง จึงสามารถเสนอคำตอบให้ผู้ฟังเลือกตอบได้ แต่ก็ไม่สามารถคาดคะเนได้ว่า ผู้ฟังจะเลือกคำตอบใด หากเปรียบเทียบกับประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ประโยคคำถามทั้ง ๒ ชนิดนี้แตกต่างกันที่คำตอบ ประโยคคำถามแบบให้เลือกเอาไม่ต้องการคำตอบรับหรือปฏิเสธ แต่ต้องการคำตอบเพื่อความ คำถามแบบให้เลือกเอาสามารถแสดงเจตนาของผู้พูดได้ ดังนี้

๓.๑. ประโยคแสดงเจตนาถามให้ตอบ

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถามแบบให้เลือกเอา แสดงเจตนาถามให้ตอบ ในกรณีที่ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังเลือกคำตอบอย่างใดอย่างหนึ่งที่ผู้พูดเสนอให้ ผู้พูดจะกล่าวประโยคที่มีคำเชื่อม "หรือ" อาจมีคำบอกมาลาหรือคำบอกสถานภาพอยู่ท้ายประโยคหรือไม่ก็ได้ และเป็นประโยคที่มีเนื้อความบอกเล่า เช่น

๑. ถาม "จะกินข้าวต้มหรือไข่ทอดคะ ?"

ตอบ "อะไร ๆ ก็ทำไปเถอะ"

(หน้า ๒๗๕)

๒. ถาม "ค่าเช่าบ้านหรือซื้อไปโฮโฮยคืน ?"

ตอบ "ไอนั้นจ่ายไปแล้ว"

(หน้า ๒๐๑)

๓. ถาม "คุณบอกเองหรือหมอบอก ?"

ตอบ "ทนยากกับหมอโรคจิตพบแต่คนมีความทุกข์ คน
เดือดร้อน เพราะฉะนั้นคุณอะไรไม่ผิดหรอก"

(หน้า ๕๐๖)

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้พูดถามเพื่อให้ผู้ฟังเลือกอาหารที่จะ
รับประทานอาหาร

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้พูดถามเพื่อให้ตอบว่าจะนำเงินไปให้ค่า
อะไร

ตัวอย่างที่ ๓ ผู้พูดถามเพื่อให้ตอบว่าใครเป็นผู้บอก

๓.๒. ประโยคไม่ได้แสดงเจตนาถามให้ตอบ

- ผู้พูดแสดงเจตนาประชด

ผู้พูดจะใช้ประโยคคำถามแบบให้เลือกเอา แสดงเจตนาประชด
ในกรณีที่ผู้พูดรู้สึกไม่พอใจพฤติกรรมของผู้ฟัง จึงถามคำถามซึ่งน่าจะรู้ถึงความไม่
พอใจนั้น ผู้พูดจะกล่าวประโยคที่มีคำเชื่อม "หรือ" และอาจมีคำบอกสถานภาพอยู่
ท้ายประโยค เช่น

"ร้อนหรือหนาวคะ ?"

[ผู้ฟังนั่งแค้นกางเกงขาวสีด้าเสียด้าหากผูกเป็นปมไว้ได้
อกเปิดช่วงท้องเนียนขาว]

(หน้า ๓๓๓)

จากตัวอย่าง ผู้พูดเห็นผู้ฟังแต่งตัวไม่เรียบร้อย จึงกล่าวประชดโดย
ถามว่าผู้ฟังร้อนหรือหนาวจึงได้แต่งตัวแบบนั้น

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย